

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

AAMBINDER

Pinksteren in Zondag 20

Gereformeerde Gemeente Oudemirdum

01/06/2017
jaargang 95

nr **35**

Nadat 48 personen uit verschillende dorpen in Gaasterland zich in 1932 hebben losgemaakt van de Nederlandse Hervormde Kerk, wordt er op 9 maart 1933 in Oudemirdum een Gereformeerde Gemeente geïnstituëerd. Kort daarop begint men met de bouw van een nieuw kerkje aan het Huningspaed, waarvoor A. Visser, de latere predikant, een stukje bos heeft afgestaan. De 'Bosktsjerke'

telt 224 zitplaatsen. In 2008 krijgt het kerkgebouw een nieuwe ontvangsthal. Een jaar later volgt er een grondige renovatie van het interieur en wordt het aantal zitplaatsen uitgebreid tot 250. Sinds 2003 worden er in de zomermaanden extra kerkdiensten voor de vakantiegangers belegd. De gemeente is vacant. Het aantal leden en doopleden bedraagt 212.

De levensstroom in het dal van Sittim

Wat een vertroostend onderwijs biedt deze tekst. In de tempel was géén fontein aanwezig. Daar stond alleen het koperen wasvat. Elke dag zorgden de Gibeonieten ervoor dat dit waterreservoir werd gevuld. De priesters gebruikten het water uit het wasvat om voor elke heilige handeling hun handen en voeten te wassen.

En er zal een fontein uit het Huis des HEEREN uitgaan, en zal het dal van Sittim bewateren.

Joël 3:18b

Deze situatie zal totaal veranderen. In de tempel zelf zal een fontein ontspringen. Zo'n fontein houdt nooit op om overvloedig water te geven. Deze Fontein is God in Christus Zelf. Water is in het Oude en in het Nieuwe Testament het beeld van de Heilige Geest: 'Ik zal water gieten op de dorstige en stromen op het droge. Ik zal Mijn Geest op uw zaad gieten en Mijn zegen op uw nakomelingen' (Jes. 44:3).

Joël tekent ons hoe het water van deze Fontein de tempel verlaat. Deze stroom is zo overvloedig, zo krachtig, zo onweerstaanbaar. Deze stroom laat zich eenvoudig niet intomen. Het water bruist naar het welbehagen van God uit het huis des Heeren met grote kracht naar buiten. Daarbij stroomt het langs het brandoffertaar (Ez. 47:1). Het neemt van het altaar, de heenwijzing naar het kruis, de verdiensten van Christus mee. Zonder bloedstorting is er geen vergeving!

Hebt u dat voor uzelf reeds mogen leren? Dan heeft Christus zo'n uitnemende waarde voor u gekregen. Dit is het wonder van Pinksteren. Nooit mag het ons ontgaan dat de Heilige Geest niet kan

ds. M. Golverdingen,
Dordrecht

worden gescheiden van de verhoogde, verheerlijkte Zaligmaker. De Pinkstergeest deelt de schatten en gaven van Christus uit aan verloren zondaren: rechtvaardigmaking en heiligmaking, wijsheid en volkomen verlossing, vrede en blijdschap in de Heere.

Een bedding graven

De levensstroom eindigt in het dal Sittim om dat helemaal te bevoeien. Sittim of Abel-Sittim lag in het Overjordaanse, even boven de Dode Zee, tegenover Jericho in het heidense Moab. Tussen Jeruzalem en het Sittimdal is geen beek of kanaal voor het water uit de tempel.

Déze levensstroom is echter zo krachtig dat zij zichzelf een bedding graaft in een naar menselijk inzicht onmogelijke richting. De stroom loopt van de berg Sion af, doorkruist het water van de Jordaan en vloeit uit in de vallei van Sittim. Dat was een dor, doods, onvruchtbaar gebied. Het herinnert ons ook aan de goddeloosheid van de mens. Hier zonk het volk van Israël eens weg in de zonde van de hoerierij met de dochters van Moab. Het heidendom heerste er oppermachtig! Maar de tempelstroom zal Sittim bereiken. De Heilige Geest baant Zichzelf een weg tot in het dal van de vloek en de dood. De Moabieten zullen delen in het Pinksterheil. Het heidendom zal wereldwijd worden overwonnen door Woord en Geest. De Pinkstergeest vernieuwt het hart van geestelijk dode zondaren uit Joden en heidenen. 'De aarde zal vol van kennis des Heeren zijn, gelijk de wateren de bodem der zee bedekken' (Jes. 11:9).

Heeft de levensstroom uit het huis des HEEREN reeds het Sittimdal van uw hart bereikt? De Pinkstergeest maakt dode zondaren levend. Die Geest overtuigt ons van onze persoonlijke zonde en schuld tegenover God. Hij maakt u heilig om God verlegen. Hij stort de liefde tot God uit in het hart. U kunt het niet verklaren, maar u wordt vervuld met een levende betrekking op God. Waar het water van de levensstroom komt, onderwijst de Heilige Geest ons niet alleen in de diepte van onze verlorenheid. Hij maakt ook plaats voor Christus. Dat is in het bijzonder Zijn werk: 'Die zal Mij verheerlijken en Hij zal het uit

In dit nummer

7 Commentaar:
Een ander evangelie?

12 Voor u gelezen:
Uit het leven van
John Warburton

24 Gebed voor niet
toegelaten mannen

- 2** De levensstroom in het dal van Sittim
- 3** Onderwijs van vader Smytegelt [22]
- 4-6** Wat gelooft gij van den Heiligen Geest?
- 8** De leesdienst en het gezin
- 9** Dat wil zeggen
- 10** Verloren boeken uit het Oude Testament [2]
- 11** Samen leven
- 13** Jeugdtribiek
- 14** Boekennieuws
- 15** Kerknieuws
- 16** Berichten
- 17** Kerkdiensten

Onderwijs van vader Smytegelt [22]

het Mijne nemen en zal het u verkondigen' (Joh. 16:14).

De Pinkstergeest maakt arm, opdat Christus u verrijken zou. Hij verwondt u diep, opdat Christus u helen zou. Hij vernedert u geheel voor God, opdat Christus u verhoogen zou. Hij maakt u tot een verloren mens, opdat Christus u behouden zou.

Wat een wonder is het als de Heilige Geest de Schriften voor ons opent en er licht valt op de Heere Jezus als de enige Weg ter ontkoming. Dan zinkt het woord van het Evangelie diep in ons hart: 'Ik ben de Deur; indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden' (Joh. 10:9).

Het water van de levensstroom zal het dorre, doodse Sittimdal bewateren, doorwerken, doordrenken. We weten allen wat de uitwerking van zo'n bevoeiing is. Alles gaat groeien en bloeien. Zo is het ook in geestelijke zin. Het hart wordt door het water van de Heilige Geest vernieuwd. En de vruchten van geloof en bekering, van hoop en liefde worden gezien. De Pinkstergeest maakt van reukloze zondaren rozen van Saron, die de geur van Christus verspreiden. De vrucht wordt aan de boom gekend.

Afwijker en eerrover

Gods kinderen ontdekken dat zij het doordrenken van de akker van hun hart steeds weer nodig hebben. De Pinkstergeest leert hen dat er bij hen zelf geen vrucht te vinden is. Wat moeten ze dikwijls belijden: O, Heere, ik kan U maar niet bedoelen. Had ik Uw eer toch meer op het oog. Ik ben zo'n afwijker, zo'n eerrover van U. Ik ellendig mens...

Er is een doorgaand genadewerk in het leven van de gelovigen. Ze leren steeds dieper verstaan hoe boos en verkeerd de oude mens der zonde is. Die oude mens wordt nooit bekeerd. Het is een moeilijke, maar zeer noodzakelijke les om te leren dat er alleen vruchten zijn als er water is. Alleen water maakt het Sittimdal vruchtbaar. Alleen in de gemeenschap met Christus kan er sprake zijn van vruchtdragen. 'Uw vrucht is uit Mij gevonden' (Hos. 14:9). Dan opent de Pinkstergeest uw mond om te belijden: Jezus alléén is mijn gerechtigheid voor God. Jezus alléén is mijn heiligheid voor God. Christus is álles. Ja, kom, Heere Jezus. Amen.

ds. B. Smytegelt
Uit: "Maandagse
Catechisatiën"

Van de namen en kentekenen van de ware kerk

Vr. Welke zijn, volgens het Woord, de kentekenen van de ware kerk?

Antw.

1e. Daar waar God allermeest verhoogd wordt. Vinden wij dat wel ergens anders dan bij ons? Joden versmadden de Rotssteen Israëls, heidenen en Turken kennen Hem niet. Papisten zoeken hun eigen eer, Socinianen loochenen de Drieëenheid. Een Lutheraan komt nog allermeest met ons overeen. Wij zeggen, al wat wij zijn, zijn wij, uit, tot en door God. Zo wij fouten hadden in onze religie, het zou daarin zijn, en dat is het immers niet.

2e. Daar waar de zondaar op het allerdiepst vernederd wordt. Wij kunnen hem immers niet meer verkleinen dan wanneer wij zeggen dat hij vervloekt is, arm, blind en naakt, en alle ding gebrek heeft? Dit is naar Gods Woord.

3e. Daar waar de vernederde en verlegen zondaar het meest bemoedigd en getroost wordt met de vrije genade Gods in Christus, naar Gods Woord. 'Dat is mijn troost in leven en sterven', zeggen wij, 'dat ik niet mijns, maar mijns getrouwen Zaligmakers Jezus Christus eigen ben'. Wij wijzen hem volgens Gods Woord, niet naar enige deugden, maar naar Jezus; daar is alleen rust voor een beladene.

4e. Daar waar die getrooste zondaar allermeest wordt aangezet tot de innigste Godzaligheid. Dat laatste zeggen anderen ook wel, maar zij bouwen daar op. Wij zeggen nog: waar gij Noach vond, daar vond gij de ark; waar gij de Hogepriester vond, daar vond gij de tempel, het Heilige der heiligen. Waar nu de zuivere verkondiging van het Woord is, daar is de bediening van de sacramenten naar de instelling Christi en daar is de kerkelijke tucht naar het Woord.

Daar is de ware Kerk: en dat alles is bij ons. Dat zijn nu onze bewijzen.

'Weet gij beter', zeggen wij, 'onderwijst ons'. Het is ons om geen partij te doen, maar om eeuwig behouden te worden. 'Wilt gij ook zo', dan verenigen wij met u, maar anders niet.

Vr. Wat belijden wij nu van die Kerk, als wij zeggen: 'Ik geloof een heilige, algemene Christelijke Kerk'?

Antw. Dat wij geloven:

- 1e. Dat er altijd zulk een Kerk geweest is.
- 2e. Dat er altijd zulk een Kerk wezen zal.
- 3e. Dat wij daar een levend lidmaat van zijn.
- 4e. Dat wij dat eeuwig zullen blijven.

(wordt vervolgd)

Wat gelooft gij van den Heiligen Geest?

'Opdat Hij mij... deelachtig make.'

Zondag 20, vraag 53a

Hoort u het goed? 'Opdat Hij mij... deelachtig make'. Het is na antwoord 32 en 45 al de derde maal dat onze vaders hierover, nu in antwoord 53, spreken. Het gaat dus over een wezenlijke zaak die onmisbaar is om welgetroost te leven en eenmaal zalig te sterven.

ds. E. Hakvoort,
Norwich (Can.)

staan. Integendeel, daar wordt Christus in de deelachtigmaking geschonken en toegepast, door het zaligmakend geloof. Het ware geloof in de wedergeboorte als gave gegeven, is het middel waardoor ze kennis krijgen aan Christus en Zijn weldaden. Gods Geest geeft het geloof in oefening en richt het geloofsoog door het Evangelie op Christus. Daar mag de hand des geloofs Hem omhelzen en wordt Zondag 7 persoonlijk waar: 'niet alleen anderen, maar ook mij'. In de oefening van het zaligmakend geloof mag op Hem worden gezien en van Hem worden getuigd: mijn Liefste is mijn en ik ben Zijn. Mijn Liefste is blank en rood en draagt de banier boven tienduizend.

Kennis aan weldaden

Kunt u meekomen? Dan weten we ook iets van Zijn weldaden. Want als de Heere komt, neemt Hij alles mee. Gods Geest geeft niet alleen kennis aan Christus, maar ook aan Zijn weldaden, vergeving van zonde, eeuwige gerechtigheid en volkomen zaligheid. Ook de dagelijkse vernieuwing des levens hoort daarbij. Ziet u, dat is de Goddelijke orde: Christus en Zijn weldaden. Dat mogen we niet omdraaien of van elkaar losmaken, als zouden Zijn weldaden buiten Christus te verkrijgen zijn.

Verstaat u iets van deze deelachtigmaking, die kennis geeft aan Christus en Zijn weldaden? Dat wordt nog aangeboden om niet, met bevel van bekering en geloof. Dat we er werk mee zouden krijgen aan de genadetron. Met minder gaat het niet en wordt het omkomen; want buiten Christus is geen leven maar een eeuwig zielsverderf. Maar meer is ook niet nodig; want Zijn werk gaat mee door de tijd naar de eeuwige heerlijkheid. Dan mogen ze dat wonder van de deelachtigmaking voor eeuwig uitwonderen. Mag uw ziel er 'amen' op zeggen? 'Elk die Hem vreest, hoe klein hij zij of groot, wordt van dat heil die weldaân deelgenoot!'

Het gaat over het werk van Gods Geest, waardoor de zondaar deel krijgt en deel houdt aan Christus en Zijn weldaden. Dit wordt ook wel genoemd 'de toe-eigening van het heil'. Bij onze doop werd daarvan al gezegd: 'dat Hij in ons wonen en ons tot lidmaten van Christus heiligen wil, ons toe-eigenende hetgeen wij in Christus hebben.'

In de prediking worden Christus en Zijn weldaden uitwendig voorgesteld en aangeboden met bevel van bekering en geloof. Daarom moeten we getrouw onder het Woord opkomen. Want daar wil Gods Geest werken. Toch is deze toe-eigening niet het werk van de mens zelf! Als we onszelf in een uitwendig geloof Christus en Zijn weldaden toe-eigenen, doen we dat wederrechtelijk en zijn we, geestelijk gesproken, een dief. En we weten dat we alles wat we niet eerlijk gekregen hebben eens moeten teruggeven. Nee, de toe-eigening des heils en de daaraan verbonden deelachtigmaking is een Godswerk. Daartoe heeft Hij Zijn Geest van eeuwigheid verordineerd en is Hij op de Pinksterdag uitgestort.

Die Geest maakt altijd plaats voor Christus. 'Die zal Mij verheerlijken, want Hij zal het uit het Mijne nemen, en u verkondigen.' Als Gods Geest een zondaar van dood levend maakt, leert hij dat hij van nature geen deel heeft aan Christus en Zijn weldaden, en er zichzelf ook geen deel aan kan geven. Hij staat er buiten en dat door eigen schuld. Dat doet schuld bewenen en belijden voor Gods aangezicht. En hoe

Bij onze doop werd al gezegd: 'dat Hij in ons wonen en ons tot lidmaten van Christus heiligen wil...'

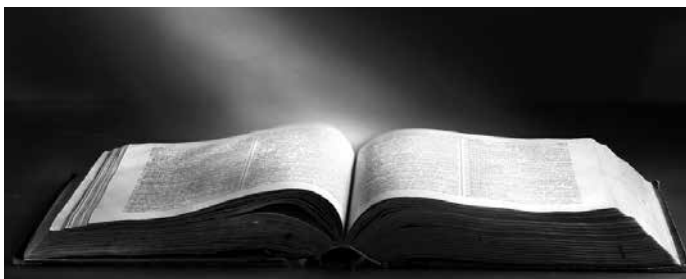
meer we proberen God aan onze kant te krijgen met onze tranen en werken, hoe meer we daarvan afgebroken worden. Door de werken wordt immers geen vlees gerechtvaardigd voor God. Nee, voor Christus moet plaats gemaakt worden, want Hij is zo verborgen!

Christus en Zijn weldaden

Toch kan die ziel niet laten hand en oog op te heffen naar omhoog. Zo wordt het wonder geopenbaard in het Evangelie van vrije genade: 'Hij ook mij gegeven'. En: 'Hij mij deelachtig make'. O, dat wonder: Hij, Gods dierbare Geest, gezonden en persoonlijk gegeven in de wedergeboorte om plaats te maken voor en kennis te geven aan Christus en Zijn weldaden. En mij, een verloren zondaar die er zich voor eeuwig heeft buiten gezondigd, van wiens kant het nooit meer kan; die leerde buigen onder Gods recht als Hij hem voor eeuwig zou werpen in de buitenste duisternis. Maar zo wordt verloren gaan door God niet toege-

Wat gelooft gij van den Heiligen Geest?

De Heilige Geest troost met het Woord.

Het werk van de Heilige Geest is ook troosten. Daarvan heeft de Heere Jezus Zelf gezegd: 'Maar wanneer de Trooster zal gekomen zijn, Dien Ik u zenden zal van den Vader, namelijk de Geest der waarheid, Die van den Vader uitgaat, Die zal van Mij getuigen' (Joh. 15:26). Dus, als die Geest mij gegeven is, dan troost Hij mij.

ds. W. Silfhout,
Capelle a/d IJssel

Wat is dat eigenlijk, troosten? Daar zijn verschillende definities van. Een sprekende omschrijving van troost is: Wat je verdriet minder erg maakt. Gods kinderen hebben twee Troosters. Eén in de hemel. Daar is Christus voor het aangezicht van Zijn Vader als Voorbidder voor Zijn volk. Wat Christus in de hemel doet, doet de Heilige Geest in het hart van Gods kinderen. Waarom hebben zij dan troost nodig? Als je toch mag weten een kind van God te zijn, dan ben je toch blij. En mensen die blij zijn, hoef je niet te troosten. Die willen met hun blijdschap graag anderen troosten. Dat zijn blije godsdienstige mensen, die tegen hen die zo vaak bedroefd over de wereld gaan zeggen: Je moet niet zo somber doen, maar op Jezus zien, dat maakt blij. In zekere zin hebben zij ook nog gelijk. Het zien op Jezus brengt geestelijke vreugde met zich mee, maar tegelijk ook droefheid, want in het zien op Jezus word ik temeer gewezen op mijn zonden en schuld en op wat het Hem gekost heeft om die schuld te verzoenen.

Zonden en afmakingen
Gods kinderen hebben troost nodig. Ze

hebben iets nodig wat hun verdriet minder erg maakt. Er zijn zoveel omstandigheden in het leven der genade die bedroefd maken. Als ze zien op hun zonden en afmakingen, dan geeft dat verdriet. Waarom? Omdat ze tegen een goedgeoede God gezondigd hebben. Dat veroorzaakt droefheid naar God. Dan kunnen ze alleen getroost worden als de Geest hen wijst op het Woord van God en het in hun ziel klinkt: 'Hij troost het hart dat schreiend tot Hem vlucht!'

Als hun verdorven bestaan hen doet zoeken de dingen die beneden zijn en ze zichzelf moeten aanklagen dat hun ziel zo aan het stof kleeft, dan ligt er geen troost in hun gebed: 'Maak mij levend naar Uw Woord'. Dan kunnen ze alleen getroost worden als de Heilige Geest hen wijst op Christus, Die in het stof van de aarde kroop als een worm en geen man en Die hen, die in het stof liggen neergebogen, daaruit opheft.

De Geest troost altijd met het Woord en door te wijzen op Christus, de barmhartige Hogepriester, Die voor de vreugde die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen en schande veracht. Wat een

'Dat Hij mij trooste...'

Zondag 20, vraag 53b

troost als droefheid het hart vervult over de duisternis die zo vaak het zicht op het Licht verduistert, en de Geest het geloofsoog richt op Hem, Die, omdat wij in zonden en ongerechtigheid geboren zijn, wilde geboren worden om ons mensen in alles gelijk te worden. Troost is er immers alleen in Hem, Die als Middelaar met Zijn onschuld en volkomen heiligheid mijn zonden, waarin ik ontvangen en geboren ben voor Gods aangezicht bedekt.

Vruchten voortbrengen

Daar waar de vertroosting van de Geest worden ervaren, zal dat ook vruchten voortbrengen. Het zal niet alleen voor het persoonlijke leven tot nut zijn, maar ook dienstbaar zijn aan de uitbreiding van Gods Koninkrijk: 'De gemeenten dan door geheel Judéa en Galatië en Samaría hadden vrede, en werden gesticht, en wandelende in de vreze des Heeren en de vertroosting des Heiligen Geestes, werden vermenigvuldigd' (Hand. 9:31).

Waar de Heilige Geest in de raderen is, wordt vrede ervaren, worden zielen gesticht, dat wil zeggen: onderwezen in de verborgenheden van de godzaligheid. Dan is er een wandelen in de vreze des Heeren en vertroost de Geest door het geloofsoog van Gods kinderen te richten op Christus. Dat is het liefste werk van de Geest. Daarvan heeft Jezus gesproken: 'Die zal Mij verheerlijken; want Hij zal het uit het Mijne nemen, en zal het u verkondigen' (Joh. 16:14).

Het gebed om de werking van de Geest is zo nodig. Het maakt het verdriet van het 'ik ellendig mens' minder erg, omdat het doet zien op wat wacht. Het wacht op die plaats waar niemand meer zal zeggen: 'Ik ben ziek', en waar alle tranen van de ogen worden afgewist. Dan is troost als iets wat het verdriet minder erg maakt, niet meer nodig, want dan zal de blijdschap onbepaald, door het licht dat van Zijn aangezicht straalt, ten hoogste toppunt stijgen.

Wat gelooft gij van den Heiligen Geest?

'...en bij mij eeuwiglijk blijve!'

Zondag 20, vraag 53c

ds. D.W. Tuinier,
Waarde

Het is de bewuste avond die voorafgaat aan de nacht waarin Jezus verraden wordt. De Meester eet met Zijn jongeren voor het laatst het paaslam.

Ondertussen spreekt Hij met hen over Zijn naderend lijden, sterven en opstanding. Hij geeft onderwijs, ontdekkend, vermanend en troostrijk. Hij belooft hen Zijn Geest te zenden. Hij zegt: 'En Ik zal de Vader bidden, en Hij zal u een andere Trooster geven, opdat Hij bij u blijve in der eeuwigheid' (Joh. 14:16). Welk een troostvol Evangelie: de biddende Zoon, de gevende Vader en de blijvende Trooster. Hierin ligt het wonder van zalig worden verklaard.

Ons troost- en leerboek, de Heidelbergse Catechismus, belijdt dat de Heilige Geest 'eeuwiglijk bij mij blijve'. Het zijn maar enkele woorden, maar onuitsprekelijk rijk van betekenis. Wat opvalt is dat deze woorden zo heel persoonlijk zijn: de Heilige Geest zal bij mij eeuwiglijk blijven. De Catechismus is een persoonlijk troostboek. Het gaat om uw enige troost, beide in het leven en in het sterven.

Intrek nemen in de ziel

Wat een wonder van genade als u, door het geloof, weten mag dat de Geest ook u, persoonlijk, is gegeven. Het wonder wordt nog groter als u de kracht en troost ervaart dat Hij altijd bij u blijft. Als Gods Geest Zijn intrek neemt in uw ziel, gaat Hij er nooit meer uit. Hoe zondig, dwars of eigenwijs u ook bent, Hij blijft. U blijft in uzelf dwaalziek. U spreekt de Heere vaak tegen. Hoe dikwijls bedroeft u de Geest. Meer dan eens blust u het vuur van de Geest uit. Toch verlaat Hij u nooit meer.

David doorleeft in Psalm 51 dat hij het verdient dat de Geest rechtvaardig van hem wijken zal. Maar al moet hij de Geest missen, hij kan Hem niet missen. Daarom bidt hij: 'Neem Uw Heilige Geest niet van mij' (Ps. 51:13). Zou het geen wonder voor hem zijn geweest dat de Geest hem niet heeft verlaten? Het is alleen te verklaren vanuit Gods eeuwige trouw en goedheid.

De Pinkstergeest is de Geest van Christus. Hij is door Hem verworven. Duur verworven... Daarvoor gaf de Vader Zijn Zoon. De Zoon gaf Zijn leven. En Hij heeft Zijn Kerk liefgehad tot het einde (Joh. 13:1).

Wat denkt u van Petrus? Wat is hij diep weggezonden. Toch is de Heilige Geest altijd in zijn ziel gebleven. Waarom? Zijn Meester heeft voor hem gebeden. Hij, Die het goede werk in hem is begonnen, zal het

voor hem voleindigen. Hij laat niet varen de werken van Zijn handen. De Geest kan zich wel voor een tijd terugtrekken. De zonden maken scheiding tussen God en de ziel. Maar Gods Geest verlaat de Zijnen nooit! Ondanks alles wat veroordeelt en aanklaagt, het vuur dooft niet. De Geest van Christus gaat mee, door het moeilijke leven.

Bruidegom en bruid

Is Hij ook uw Leidsman? Hij rust niet voordat Hij Bruidegom en bruid met elkaar heeft verenigd. Hij leidt door de dood heen tot het leven. Hij leidt in het Vaderhuis.

Want...

*De HEER' is zo getrouw, als sterk
Hij zal Zijn werk,
Voor mij volenden.*

Leg uw hart er eens naast. Het is zo'n persoonlijke zaak. Is de Pinkstergeest u geschonken? Deelt u in deze troost? Nee? Dan gaat het niet goed met u. De Pinksterwind waait nog! Geestelijk doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven (Joh. 5:25). U die de Heere vreest, Paulus roept u toe: 'Indien gij dan met Christus opgewekt zijt, zo zoekt de dingen die boven zijn, waar Christus is, zittende aan de rechterhand Gods. Bedenkt de dingen die boven zijn, niet die op de aarde zijn' (Kol. 3:1, 2).

U hebt een Trooster in de hemel en in uw hart. Uw Middelaar is de hemelse Advocaat en de Heilige Geest troost het hart dat schreiend tot Hem vlucht. Hebt u het moeilijk? De Geest geeft u kracht om het pak te dragen. Hij wijst u op de grote Kruisdrager. Dan wordt het zwaarste kruis licht.

Hebt u gezondigd, dan brengt de Geest u aan de troon van Gods genade. Hij leert u schuld belijden en bidden om genade. Kunt u niet bidden of danken, dan doet Hij dat voor u. Ja, Hij doet alles! Gelukkig maar. Anders komt er niets van terecht. Niets uit mij, maar alles uit Hem, zo reis ik, een arme zondaar in mijzelf, naar het hemelse Jeruzalem! Om eeuwig bij Hem te zijn en te delen in Zijn volle gunst en gemeenschap.

Meer dan eens blust u het vuur van de Geest uit...

Een ander Evangelie?

Op 12 mei vond op de Theologische Universiteit van Apeldoorn (TUA) een symposium plaats met als onderwerp: Een ander Evangelie? Contextualisatie in een verschuivende westerse cultuur. Het symposium werd georganiseerd door de deputaten Evangelisatie van de Chr. Gereformeerde Kerken. Op het symposium was dr. Gert-Jan van Roest de hoofdspreker. Van Roest was vele jaren werkzaam in de zendingsgemeente Via Nova in Amsterdam.

ds. G. Clements,
Gouda

Door zijn werk kwam dr. Van Roest tot de conclusie dat het nodig is om het Evangelie vandaag anders te brengen dan in de tijd van de Reformatie. 'Luther worstelde met de existentiële vraag: hoe vind ik een genadig God? Dat was dé vraag van die tijd. Maar nu zijn er andere existentiële vragen. Wij zijn gefocust op hoe we overkomen en wat mensen van ons denken. Ben ik geliefd en gezien? Christus heeft ook een antwoord op deze vragen! Hij wil ons van schaamte bevrijden met zijn liefdevolle tegenwoordigheid! Inrijpende woorden! Het brengt ons bij de vraag of de moderne mens wezenlijk iets anders nodig heeft dan de mens in vorige eeuwen? Om hierop een antwoord te vinden, bezien we de rede van Paulus op de Areópagus (Hand. 17:16-34).

Areopagus

Afgodisch Athene

Athene was in die tijd het middelpunt van de beschaving. De moderne reiziger bewondert nog de brokstukken van de antieke cultuur. Paulus zag deze stad in volle glorie, maar was geschokt over het afgodisch karakter. 'Zijn geest werd in hem ontstoken, ziende, dat de stad zo zeer afgodisch was.' Hij zag de mens in zijn vervreemding van God. Hij handelde met deze mensen alle dagen over hun zielsbehoud. Epicurische en Stoïsche wijsgeren streden met Paulus en zeiden: 'Wat wil toch deze klapper zeggen?' Anderen zeiden dat hij nieuwe goden aanhing. Zij nodigden Paulus uit op de heuvel Areópagus om meer te weten te komen over zijn nieuwe leer.

De prediking

Twee onverzoenlijke werelden ontmoeten elkaar op de Areópagus: geloof en ongelooft. Enerzijds probeerde Paulus deze mensen met list te vangen. Hij sprak over het altaar van de onbekende God en citeerde Griekse dichters. Hij was de Grieken een Griek. Anderzijds schuwde hij de confrontatie niet. Hij week geen uur van de waarheid van het Evangelie (Gal. 2:5). De God Die zij niet kenden is de Heere Die hemel en aarde gemaakt heeft. De eeuwenoude beschaving van wijsgeren noemde Paulus 'tijden van onwetendheid'.

De Atheners zullen dit als een belediging hebben opgevat. Het was Paulus' bedoeling niet om te kwetsen, maar om te verootmoedigen. Hij zag deze 'onwetendheid' als schuld voor God, omdat zij, God kennende (in Zijn schepping), als God niet hebben verheerlijkt of gedankt (Rom. 1:21).

Hij drong aan op bekering. 'En verkondigt nu allen mensen alom, dat zij zich bekeren.' Hij waarschuwde voor het naderende eindgericht. God heeft een dag gesteld op welken Hij den aardbodem rechtvaardiglijk zal oordelen. Hij verkondigde de weg der zaligheid in Christus, 'de Man Die God uit de doden heeft opgewekt.' Zijn prediking op de Areópagus was voluit bediening der verzoening.

Cultuur of Schriftuur

Paulus wist de belangstelling van de Atheners niet te wekken. De meesten liepen spottend weg. De Atheners hadden een cultuur van helden, sport en schoonheid. Zij waren druk met heel andere vragen, namelijk van kracht en voorspoed. Het kruisevangelie is de Griek een dwaasheid (1 Kor 1:23). Toch behaagde het de Heere door de dwaasheid van de prediking zalig te maken die geloven. Onder hen was Dionysius, de Areópagiet en een zekere vrouw Dámaris, en enige anderen.

Wat kunnen we uit deze ontmoeting leren? Paulus predikte niet de cultuur maar de Schriftuur. Het valt op hoezeer Paulus de Schriften citeert. Zo zegt hij dat God adem en leven geeft (vs. 25), een verwijzing naar Jes. 52:5. Het mensengeslacht is uit één bloede (vs. 26), gaat terug op Gen. 1 en 2. Het beeldverbod (vs. 29) rust op het eerste gebod (Ex. 20:4-6). De dag des gerichts (vs. 31) is de waarschuwing van vele profeten (Jes. 13:9; Jer. 46:10). Christus' opwekking uit de dood (v. 31) is naar Jes. 53:10.

Bijbelse predikers, als Paulus, zijn niet doof voor de vragen van de tijd. Maar wij mensen zijn wel doof voor de vragen die Gods Woord stelt aangaande de eeuwigheid.

*Ik vroeg niet: "Mijn ziele,
doorziet gij uw lot?
Hoe zult gij rechtvaardig
verschijnen voor God?"*

Predikers zijn van hemelswege geroepen deze vraag tot de hoofdvraag van hun prediking te maken, waar ook ter wereld. 'Wij bidden van Christuswege: laat u met God verzoenen' (2 Kor. 5:20).

De leesdienst en het gezin

Het is voor ouderlingen goed om bij de preekkeuze te bedenken welke gemeente ze voor zich hebben.

Wat is preken, maar ook preeklezen een verantwoordelijk werk. Wie zou het kunnen? De hoorders zijn allemaal mensen die elk moment kunnen sterven.

Werkgroep Gezin
(Reacties:
akarens@klikSAFE.nl)

Ook voor de luisteraars ligt er een grote verantwoordelijkheid bij het (aan)horen van de preek. Wat betekent preeklezen voor ambtsdragers en voor de hoorders, in het bijzonder voor ouders van (jonge) kinderen? Het is in onze gemeenten gebruikelijk dat een ouderling de preek leest. Het is voor ouderlingen goed om bij de preekkeuze te bedenken welke gemeente ze voor zich hebben. Hoe is de samenstelling? Hoeveel kinderen en jongeren zijn er? Hoeveel ouderen? Wat is het gevaar groot om een preek te willen lezen die we zelf mooi vinden, of waar we zelf eens door gesticht zijn. Het is belangrijk dat er een preek gelezen wordt die zoveel mogelijk geschikt is voor de héle gemeente. Verder zal bij de tekst- en preekkeuze zeker rekening dienen te worden gehouden met het kerkelijk jaar en mogelijk met ervaringen van de huisbezoeken.

Preekinhoud

Laat de preek geen stichtelijke toespraak zijn - die overigens best wel kan stichten - maar laat die opkomen vanuit de Schrift. Dat is

immers het Woord dat de Heere ons heeft nagelaten. De ouderling moet er daarom ook zelf van overtuigd zijn dat wat gelezen wordt G ds Woord is, en er ook voor zorgen dat hij zelf begrijpt wat hij leest. Anders kan er verkeerd gelezen worden en kan de preek verkeerd overkomen. De preek dient Schriftuurlijk te zijn, waarbij het bevindelijke element niet mag ontbreken. Denk daarbij aan separatie, verklaring  n toepassing. Het is aan te bevelen om het boekje van ds. I. Kievit er bijvoorbeeld eens op na te lezen, over Schriftuurlijke en onderwerpelijke prediking. Houd in gedachten dat er altijd twee soorten mensen in de kerk zijn: bekeerden en onbekeerden. Is er voor beiden een woord bij? Wordt de oproep tot bekering niet gemist?

Hoe kunnen gezinnen met kinderen ouderlingen 'helpen' bij het preeklezen? Bid voor de dienstdoende ouderling en vraag de Heere om Zijn hulp en leiding bij het lezen en bij het bidden. Soms hebben kinderen voorkeur voor een bepaalde lezer. Erken dat er verschillen zijn in gaven, maar ga als ouders niet mee in het aanleggen van ranglijstjes van goede, minder goede en slechte lezers. Juist die laatsten hebben onze voorbede zo nodig.

Laat de ouderlingen op huisbezoek eens horen hoe de gelezen preek bij kinderen is ontvangen en wat ouders er thuis aan doen om de inhoud van de gelezen preek bij de kinderen te brengen.

Vorbereiding

Een goede voorbereiding is voor de voorlezer onmisbaar. Lees de preek vooraf een paar keer door. Zet hier en daar een streepje voor de klemtoon. Let bij het lezen ook op de leestekens. Lees rustig en kalm en articuleer goed. De gemeente h ort namelijk of de ouderling zelf begrijpt wat hij leest.

Laat gerust een keer een stilte vallen, zodat het Woord wat kan bekliven.

Hoe kunnen ouderlingen gezinnen met kinderen en jongeren bij het preeklezen betrekken? Geef de tekst van de preek

Pinksteren

Het woord 'pinksteren' betekent letterlijk vijftigste. Vijftig dagen na de paschaviering was het voor de Joden Pinksteren. Vijftig dagen na de uittocht uit Egypte was immers de Godsopenbaring, de wetgeving, vanaf de Sinaï. Pinksteren als 'het feest der weken' was ook het oogst-slotfeest. Dan was de tarweoogst beëindigd. Het tijdperk van de zeven weken werd afgesloten: van het feest van de ongezuurde broden tot het feest der weken. Doordat het ook het einde van de oogst markeerde heet het ook wel het feest des oogstes (Ex. 23:16 en 34:22). Omdat het als het ware de dankdag was voor de graanoogst droeg het pinksterfeest een vrolijk karakter. Terwijl op het paasfeest om begrijpelijke redenen een meer ernstige stemming heerste. Tot zover het Oude Testament.

Nu het Nieuwe Testament. De Middelaar heeft zoveel mogelijk aansluiting gezocht van het Nieuwe Testament bij het oude. Van de Oude Testament-prophetie naar de Nieuwe Testament-ervulling. Van de Oude Testament-ceremoniën naar de Nieuwe Testament-verschijning van Zijn Persoon, op Wie deze voortdurend wezen. Om niet te zeggen, om Wie deze riepen. Hij is besneden op de achtste dag en heeft de doop - in de Jordaan - ondergaan toen Hij ongeveer dertig jaar was. Daarbij verenigt Hij in Zich de Oude Testament-besnijdenis en de NT-doop. Een laatste voorbeeld: de laatste rondgaande drinkbeker van het Pascha, de drinkbeker der dankzegging, wordt de eerste drinkbeker van het Nieuwe Testament, in Zijn bloed. Niet meer het bloed van het paaslam.

Wij kennen vijf heilsfeiten, die we als kerk herdenken. Het kerstfeit, de Goede Vrijdag, het paasfeit, de hemelvaart en het pinksterfeit. Daarbij gaat het om de komst van de Middelaar in het vlees. Vlees nam Hij aan uit Maria, opdat het verbroken zou (kunnen) worden; bloed nam Hij uit haar aan, opdat het vergoten zou (kunnen) worden. Vandaar dat op de vleeswording Goede Vrijdag, als de Grote Verzoendag van het Nieuwe Testament, moet volgen. Met het Paasfeit herdenken we dat 'het Pascha dat voor ons geslacht is', door de hemel is aanvaard. Rechts klinkt in de opening van het graf Gods amen op 'het is volbracht'. Veertig dagen hierna herdenken we het feit, dat deze Opgestane met Zijn vlees en bloed vanaf de Olijfberg de hemel is binnengegaan. Vijftig dagen na Pasen staan we stil bij het feit, dat deze Verheerlijkte aan de Rechterhand van de Vader de Heilige Geest uitzendt en zelfs uitstort in Zijn Kerk. Deze Geest doet niets liever dan in alle waarheid leiden en Christus verheerlijken. Want dan ontvangt God drie-enig alle eer. Met de uitstorting van de Heilige Geest op de vijftigste dag na Pasen heeft de Godsopenbaring haar hoogtepunt bereikt. Rijkere Godsopenbaring is er nooit geweest. Rijkere Godsopenbaring zal er niet komen. Het is vol! Want Wie brengt er bij de kribbe van Bethlehem? Wie leidt naar het kruis van Golgotha? Wie maakt het Pasen in het hart? Wie maakt er plaats voor de verheerlijkte Voorbidder in de hemel? Toch alleen de Pinkstergeest, de Geest der waarheid! 'Want door Zijn dood heeft Hij de oorzaak van onze eeuwige honger en kommer, namelijk de zonde, weggenomen, en ons de levendmakende Geest verworven; opdat wij door die Geest - Die in Christus als het Hoofd en in ons als Zijn lidmaten woont - met Hem waarachtige gemeenschap zouden hebben en al Zijn goederen... deelachtig worden' (Heilig Avondmaalsformulier). Hoe onmisbaar is deze toepassende Geest! Hebt u deze Geest ontvangen? Dat blijkt namelijk uit de Geestesvruchten.

v. A.

bijvoorbeeld op zaterdag aan de gemeente door, zodat ouders thuis hun kinderen kunnen voorbereiden op het Bijbelgedeelte. Op die manier kunnen kinderen en jongeren gericht luisteren naar het voorlezen van de preek.

Als laatste, maar tegelijk ook als belangrijkste, willen we het gemeenschappelijk gebed noemen. Wat is het gebed een tere zaak! Een gebed moet geen preek worden waarin wij de Heere gaan voorschrijven wat nodig is. Het gebed moet zijn een vragen om hulp en zegen. En laten we daarbij het volmaakte gebed dat de Heere Jezus Zijn discipelen leerde maar goed voor ogen houden. Wie zou het kunnen?

Hoe kunnen gezinnen met kinderen ouderlingen 'helpen' bij het preeklezen? Bid voor de dienstdoende ouderling en vraag de Heere om Zijn hulp en leiding bij het lezen en bij het bidden.

Na de preek

Hoe kunnen ouders hun kinderen en jongeren helpen om de gelezen preek te begrijpen? Laat de kinderen vertellen wat ze van de preek hebben onthouden. Vul zo nodig aan. Stel vragen om na te gaan wat de kinderen ervan begrepen hebben. Ze hoeven niet alles te begrijpen. Als er maar een onderdeel is dat ze opgepakt hebben en dat mee kan gaan de nieuwe week in. Vertel eventueel wat achtergrondinformatie van de predikant van wie de gelezen preek was. Zo leren kinderen en jongeren de preek te plaatsen in de tijd waarin deze geschreven of gehouden is. Vraag bovenal om een zegen en de Geestesdoorwerking van de gehoorde woorden in het hart. Aan Gods zegen is immers alles gelegen. Heeft Hij niet al vele malen ook leespreken willen zegenen aan de harten van jongeren en ouderen?

Uit de Grote Catechismus van Westminster:

Vraag 58: Hoe krijgen wij deel aan de genadegaven die Christus heeft verworven?

Antwoord: Wij krijgen deel aan de genadegaven die Christus heeft verworven doordat zij aan ons worden toegepast.¹ Dit is in het bijzonder het werk van God de Heilige Geest.²

1. Joh. 1:11-12 • 2. Tit. 3:5-6.

DE GROTE CATECHISMUS VAN WESTMINSTER

Overgenomen uit 'Gewogen Woorden', Thera Tanis-Baars/prof.dr. A. Baars, de Banier Uitgeverij

Verloren boeken uit het Oude Testament [2]

In deze artikelen gaan we op zoek naar verloren boeken uit de tijd van het Oude Testament. Het gaat om geschriften die in de Bijbel wel genoemd worden, maar die we niet kennen.

ds. H. Brons,
Vlaardingen

We hebben deze verloren gegane boeken niet nodig om de Bijbel te kunnen lezen. Toch kunnen ze ons iets duidelijk maken over de ontstaansgeschiedenis van het Oude Testament. Zo wordt op twee plaatsen in de Bijbel gesproken over het "Boek des Oprechten". De eerste keer is dat in Jozua 10:13, wanneer Israël strijdt tegen de koningen in het dal van Ajalon en de Heere de dag verlengt

zodat Israël een beslissende overwinning kan behalen. De andere keer is dat in 2 Samuël 1:18 over Davids klaaglied bij de dood van Saul en Jonathan: hoe zijn de helden gevallen!

We lezen daar dat dit lied is opgetekend in het "Boek des Oprechten". We kunnen de inhoud van dit boek niet meer achterhalen. Wel maakt de combinatie van deze twee vermeldingen ons duidelijk dat het boek Jozua op zijn vroegst dateert uit de tijd van de eerste koningen. Op dat laatste wijst overigens ook de veelvuldige vermelding in het boek Jozua van gedenkplaatsen die er zijn 'tot op deze dag'.

Boek der geschiedenissen

De schrijver van Koningen vermeldt in 1 Koningen 11:41 het "Boek der geschiedenissen van Sálomo". Nagenoeg alle verklaarders gaan ervan uit dat dit boek door de schrijver van Koningen is gebruikt voor verslag van de regeerperiode van Sálomo. C. van Gelderen wijst erop dat Koningen daarbij een eigen opzet volgt. Centrale hoofdstukken behandelen de bouw van de tempel, omgeven door hoofdstukken over de roem die van Sálomo uitgaat.

De schaduwzijden van Sálomo's regering komen vooral in 1 Koningen 11 aan de orde. Daarmee staat in 1 Koningen de tempel in combinatie met de bloeiperiode onder Sálomo centraal. We vinden daarin trekken van de Vredevorst waarvan Psalm 72 zingt en die heenwijzen naar de verwachte Messias.

Voor een meer volledig overzicht van de daden en de wijsheid van Sálomo verwijst de Bijbel naar het "Boek der geschiedenissen van Salomo". Met andere woorden: niet de persoon van Sálomo staat

centraal in de Bijbel, maar zijn betekenis. Dat het de schrijver van Koningen niet om menselijke roem gaat, merken we ook elders in het Bijbelboek. Regelmatig vermeldt hij het boek der kronieken van de koningen van Israël dan wel van Juda. Daarmee zijn niet de boeken der Kronieken in de Bijbel bedoeld. Wie vooral iets over daden van mensen wil weten, krijgt de raad om in deze inmiddels verloren gegane kronieken verder te lezen. Dat kan echter niet meer. Met deze kronieken is ook veel van de roem van deze koningen vergaan. Maar het werk van de Heere blijft. Veruit de meeste vermeldingen van ons onbekende boeken vinden we in 1 en 2 Kronieken. Ook hier gaat het om boeken van de koningen van Juda en Israël. Sommige uitleggers denken dat dit verwijzingen betreft naar de Bijbelboeken 1 en 2 Koningen. Maar dat is niet altijd even waarschijnlijk. Zo verwijst 2 Kronieken 33:18 naar het Koningenboek om het gebed van Manasse te lezen. Dat gebed staat echter niet in 2 Koningen. Het moet dus gaan om een boek dat wij niet meer kennen. Daarnaast verwijzen de Kronieken naar geschriften over profeten. Zo spreekt 1 Kronieken 29:29 over de geschiedenis van de ziener Samuël, de profeet Natan en de ziener Gad – profeten die in het leven van David een belangrijke rol hebben gehad. 2 Kronieken 9:29 noemt in verband met koning Sálomo de geschiedenis van de profeet Ahía en de ziener Iddo. Waarschijnlijk is dat dezelfde Iddo als degene die samen met de profeet Semája genoemd wordt in 2 Kronieken 12:15, als het gaat om koning Rehábeam. Verder verwijst Kronieken naar een geschrift van Jesaja dat wij niet kennen en het klaaglied dat Jeremia maakte bij de dood van koning Josía. Terecht merkt A.Th. Noordt zij op dat de vrome koning Josía met dat klaaglied een uitzonderlijke plaats krijgt in de rij van koningen van Juda. Opmerkelijk is tenslotte de vermelding van het boek der kronieken in Nehémia 12:23. Het gaat daarbij om een beschrijving van de kinderen van Levi volgens de zuivere priesterlijn. Ook al kennen wij deze kronieken niet meer, wel spreekt uit deze vermelding de heiligheid van het priesterlijke ambt. De zorgvuldigheid in de schaduwdienst van het Oude Testament heeft een volmaakte vervulling gekregen in de Hogepriester van het Nieuwe Testament. Wanneer Petrus spreekt over de profeten van het Oude Testament, gaat het hem om de kennis van deze Hogepriester Die als een Morgenster oplicht in duistere harten.

(slot)

Voor een meer volledig overzicht van de daden en de wijsheid van Sálomo verwijst de Bijbel naar het "Boek der geschiedenissen van Salomo".

Samen leven

De kans op een aanslag in Nederland blijft reëel, aldus de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid. Gebeurtenissen als in Berlijn, Parijs en Londen zijn onvoorspelbaar en onvoorstelbaar. En nu weer in Manchester!

A. Karens,
Barneveld

Er staan sinds kort bij ons kerkgebouw voor en na de kerkdienst mannen op de uitkijk. Uit voorzorg, rustig en onopvallend. Elke dienst weer. Wat is er gaande in onze samenleving? Hoe kijken de verschillende bevolkingsgroepen tegen elkaar aan? Is religie de oorzaak? En... kwamen deze verschijnselen ook al in de Bijbeltijd voor?

Onderzoek

Het Centraal Bureau voor de Statistiek heeft een onderzoek gedaan naar spanningen tussen verschillende bevolkingsgroepen. Ik richt me in dit artikel alleen op 'religieuze groepen'.

Van de Nederlandse bevolking zegt een overgrote meerderheid, 82 procent, dat er spanningen bestaan tussen bevolkingsgroepen. Men spreekt over spanningen tussen geloofsgroepen of culturen, zoals 'islam-spanningen' en 'spanningen door vluchtelingen'. Daarbij wordt vaak gewezen op de 'buurt' of de 'media'.

De 18- tot 25-jarigen rapporteren het vaakst spanningen. Dit komt waarschijnlijk doordat zij meer in contact komen met anderen dan ouderen. Er is, zo lezen we, nog lang geen sprake van een geïntegreerde samenleving.

Is de achtergrond van deze spanning godsdienst of macht? Religieuze moslim-dominantie of machtshegemonie? Mogelijk beide, maar ten diepste woedt er een geestelijke strijd en gaat hiervan ook voor ons dreiging uit. Toch is het de Heere Zelf Die mensen in vrede kan laten samenleven. Door Zijn werk kan zelfs een ex-moslim dienen in het ambt van ouderling in de gemeente "Nechama" (troost) te Nazareth...

Egyptenaren en Israëlieten

Hoe gaat het in het oude Egypte na de komst van zoveel Israëlieten? Deze wonen in eerste instantie in een afgezonderd gebied. Maar ze breiden snel uit (Ex. 1:7 e.v.) en worden heel machtig. Er ontstaan spanningen wanneer de Israëlieten voor de Egyptenaren een bedreiging gaan vormen. De 'gasten' zullen, zo beeldt men zich in, als er oorlog uitbreekt massaal de zijde van de vijand kiezen en tegen Egypte strijden. We zien in de eerste hoofdstukken van Exodus een geleidelijke climax van verdrukking naar vervolging tot zelfs verdelging. Een ontstellend gebeuren onder de toelating van de Heere. Wat zou de achtergrond van de steeds hoger opgelopen spanning in Egypte zijn geweest?

Waarschijnlijk heeft de angst voor machts-overname bij de Egyptenaren de overhand gehad. Daarnaast is de praktijk van het godsdienstig leven van beide volken zo verschillend geweest, dat ook hier van een geestelijke strijd gesproken kan worden. Bij de Egyptenaren heeft elke god zijn eigen streek en verering. Zo zijn er veel tempels gevonden. De Israëlieten hebben vermoedelijk geholpen met het bouwen van de tempels die Ramses II liet neerzetten. De belangrijkste godheid is de zonnegod Re. Verder vereerde men de Nijl in de vorm van de god Hapi.

Wanneer we deze, met de natuur verweven, Egyptische godsdienst vergelijken met de eenvoudige huisgodsdienst van Amram en Jochebed, kunnen we ons voorstellen dat ook de leefwijze van Israëlieten bij Egyptenaren wrevel en spanning heeft gegeven.

Samaritanen en Joden

Hoe is in de tijd van de Heere Jezus de verhouding tussen Samaritanen en Joden? Daar is geen sprake van strijd of spanning. Wel weten we het volgende vanuit de geschiedenis van de Samaritaanse vrouw: 'Joden houden geen gemeenschap met de Samaritanen' (Joh. 4:9). De Heere bewijst echter bij de put het tegendeel. Hij schenkt de vrouw zelfs het ene nodige! Ook uit Lukas 9:52 weten we dat de Heere Jezus deze bevolkingsgroep niet meed. 'En Hij zond boden uit voor Zijn aangezicht; en zij, heengereisd zijnde, kwamen in een vlek der Samaritanen, om voor Hem herberg te bereiden'.

In Handelingen 8 zien we de uitwerking van het werk van de Heere. Hij zegent de preken van Filippus, zodat ook Samaritanen geloven. De naam 'Samaritaan' is afgeleid van de landstreek Samaria, waar zij als volk zijn ontstaan. Zij noemen zichzelf Shomeriem (behoeders), omdat zij de traditie van Mozes voortzetten. Ze zijn de ware Joden en aanvaardden alleen de Thora. Het centrum van hun godsdienst is gelegen op de berg Gerizim.

De Samaritanen vormen nu nog maar een kleine religieuze gemeenschap van zo'n 720 leden. Ze wonen in de Israëlitische stad Holon en in Kiryat Luza (bij Nablus) op de Westelijke Jordaanoever. Omdat de verschillen tussen beide groepen niet zo groot zijn, leven ze in vrij goede harmonie met de Joden samen.

We zien dus dat daar waar de 'ingekomen' bevolkingsgroep als bedreiging wordt gezien, er spanningen ontstaan. Maar meer nog, dat door het werk Gods, vijanden vrienden worden.

Er is nog lang geen sprake van een geïntegreerde samenleving.

Uit het leven van John Warburton

In het jaar 1815 ontving John Warburton een beroep van de kleine gemeente van Trowbridge. De bezwaren om naar deze plaats te gaan waren vele. Maar toen de Heere met kracht de woorden 'Blijf hier, want Ik heb veel volks in deze stad' in zijn ziel sprak, werden alle bezwaren weggenomen.

John Warburton,
Trowbridge

Wat Warburton echter onder liefde verstond, heeft hij treffend verwoord in het lezenswaardige boek "Weldadigheden van een Verbonds-God".

In korte tijd groeide de gemeente in Trowbridge zeer. Maar, wat veel belangrijker was, de Heere gaf getuigenis aan het Woord van Zijn genade en velen konden getuigen wat God aan hun zielen gedaan had. De tegenstand bleef echter ook niet uit. Sommigen vertelden dat hij een onverdraaglijke dweper was, anderen weer dat hij een vijand was van alle heiligheid, een vuile antinomiaan, een vermetele goddeloze schelm, volkomen ontbloot van één greintje liefde. Wat Warburton echter onder liefde verstond, heeft hij treffend verwoord in het lezenswaardige boek "Weldadigheden van een Verbonds-God". We nemen het over:

'En toch, van week tot week en van maand tot maand verdedigde ik de liefde en sprak er goed van, want ik was er van doordrongen dat de grootste ellendeling in deze wereld, niet zo'n behoefte had om goed van liefde te spreken, als ikzelf. Want ik betuigde van zondag tot zondag dat het niets dan zuivere liefde was in God de Vader, dat Hij Zijn schapen van eeuwigheid had uitverkoren en Zijn beminde Zoon gegeven, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet zal verdere, maar het eeuwige leven hebbe. En het was mijn overtuiging, dat wij, arme schapen, doolden van 's moeders buik af, dat wij leugenaars waren, en dat niets dan zuivere liefde al onze ongerechtigheden op Hem kon leggen. En ik hield het onveranderlijk vast dat de liefde in God de Zoon geheel vrijwillig geschonken was; een vlekkeloos kleed om de naakte te kleden,

een kostelijke fontein om de vuile zondaar te wassen en te reinigen, een heerlijke zaligheid voor de verlorenen, onbeweeglijk vast in alle eeuwigheid; brood voor de hongerigen, wijn voor de zwakken, sterkte voor de wankelenden, ogen voor de blinden en vergiffenis voor de schuldigen. Ja, ik handhaafde volkomen dat er niets was, waaraan een arme en behoeftige ziel gebrek kon hebben, ofschoon nog zo vuil en onwaardig in haarzelf, of de liefde had dit alles in Christus geschonken. Ik verklaarde dat alle dingen gereed waren: 'O, alle gij dorstigen, komt tot de wateren en gij die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld en zonder prijs wijn en melk'. (...)

De liefde beurt de ellendige op, kleedt de naakte, voedt de hongerige, heelt de gewonde en verlost volkomen de verlorene; en het was immers mijn ervaring dat zodra ik niets had om te betalen, dat de liefde het mij vrijwillig kwijtschold.

Derhalve leerde ik steeds dat alle kinderen van God, die naar Zijn voornemen geroepen zijn, door de liefde bedeed werden, beide naar lichaam en ziel, voor tijd en eeuwigheid. Het was mijn volle overtuiging, en dat is het van een iegelijk die van God onderwezen is, dat alle goede gift en volmaakte gave van Boven is, van de Vader der lichten, de fontein der liefde, afkomende, bij Wie geen verandering is, of schaduw van omkering.

Ook leerde ik dat de belijders van de godsdienst, die ontbloot waren van liefde, dood waren in de zonden en vijanden van God en de waarheid. Al ware het, dat ik de talen der mensen en der engelen sprak, en de liefde niet had, zo ware ik een klinkend metaal of luidende schel geworden. En al ware het dat ik de gave der profetie had, en wist alle verborgenheden en al de wetenschap; en al ware het dat ik al het geloof had, zodat ik bergen verzette, en de liefde niet had, zo ware ik niets. En al ware het dat ik mijn lichaam overgaf opdat ik verbrand zou worden, en had de liefde niet, zo zou het mij geen nuttigheid geven.

Derhalve kon ik niet anders dan zondag op zondag prediken dat, als de liefde in het hart was uitgestort door de Heilige Geest, zij ons leidt om God te beminnen, Zijn volk en Zijn wegen lief te hebben, Hem te verheerlijken in lichaam, ziel en geest; de zonden te haten met een volkomen haat; en verlangt en wenst heilig te zijn, gelijk God heilig is. O, als ik deze liefde genadiglijk in mijn hart mag ontwaren, wat bewonder ik dan en verheerlijk de verkiezende liefde en de keuze van God de Vader!

Klitten

P.C. Beeke, Middelburg

Mijn kleine zusje had mooi lang haar, maar haren kammen was niet leuk. Elke morgen moest mijn moeder de klitten eruit borstelen. Wie mooi wil zijn moet pijn lijden, zei ze. Die akelige klitten!

Kleefkruid, tussen het gras, ook zoiets. Mooie bloemetjes, maar door de kleine haakjes aan de stengel en vrucht blijft het overal aan vastplakken. Irritant als het op je kleren komt. Maar soms kan kleven ook juist makkelijk zijn. Klittenband aan kleding of schoenen werkt snel in allerlei praktische situaties. Klitten: lastig of handig.

Op een keer las ik over de zondeklit. De zonde is zó erg, zei die dominee, dat die

altijd als een klit aan je lichaam blijft hangen. Zeker bij mensen, jong en oud, die in een erge zonde leven. En zelfs ook bij bekeerde mensen. Mijn ziel kleeft aan het stof, merken ze dagelijks. Niet prettig om te horen, maar wel eerlijk. Altijd en overal die klit!

Zit je ook verstrikt in een zonde? Gevangen zelfs, vastgeroest, verslaafd? Dat je denkt: de boosheid kleeft mij altijd aan, het gaat niet meer goedkomen. Ho even. Lees vandaag Lukas 8 vers 26 tot 39. De Heere maakt klitten en knopen los, hoe erg het ook geworden is. Praat met iemand over jouw nood. Vraag hulp om bevrijd te worden van je probleem. De Heere kan wat jij niet kunt.

Luthers vrouw Katharina sprak op haar sterfbed ook over een klit. Haar handen

lagen op de borst. Ze hield de open (!) Bijbel tegen haar hart gedrukt. Toen haar gevraagd werd hoe het ging, zei ze: Mijn ziel kleeft aan Christus als een klit aan een kleed. Zo is ze gestorven. Zo'n klit wens ik je toe, jongen en meisje in nood. Mijn ziel kleeft U standvastig aan. Gij ondersteunt mijn zwakke schreden. Wanhoop nooit aan God. Houd moed!

*een trouwe
dienstknegt van God*

MAARTEN LUTHER

H. van Dam

De stad Rome ligt ver achter de hoge bergen van Zwitserland. Maar toch komt al gauw ook daar het bericht van alles wat in Wittenberg gebeurd is.

De paus lacht eerst om de woorden van die monnik in Wittenberg. 'Het is natuurlijk een monnikentwist', zegt hij. 'Monniken zijn het wel vaker niet met elkaar eens. Vooral als ze dronken zijn, maken ze vaak ruzie. Het gaat vanzelf wel weer over.'

Maar nee, het gaat niet over.

De paus hoort dat de stellingen overal

gelezen worden. En ook andere boekjes die Luther schrijft. De paus hoort ook dat daardoor steeds meer onrust komt in de kerken. Duizenden mensen gaan geloven wat die monnik in Wittenberg zegt. Daar moet dus wel wat aan gedaan worden, want zo gaat het niet goed.

Op een dag krijgt de paus een lange brief van... Luther! In die brief geeft Luther een verklaring van de stellingen.

Luther denkt dat aan de paus verkeerde dingen zijn verteld over zijn stellingen. Daarom wil hij het in die brief duidelijk uitleggen aan de paus. De paus weet ook vast niet wat Tetzal allemaal gezegd heeft bij het verkopen van de aflaten,

denkt Luther. Eerlijk schrijft Luther alles aan de paus. Hij schrijft ook wat er in de Bijbel staat over het zalig worden van zondige mensen. Hoe dat alleen maar kan door het werk van de Heere Jezus. En naar de Bijbel moet toch iedereen luisteren? Ook de paus toch?

Nee, het is geen brutale brief. Luther heeft respect voor de paus. Hij noemt hem zelfs 'heilige vader'. Het is echt zijn bedoeling niet om te vechten tegen de paus. Hij wil alleen maar dat de waarheid aan het licht komt.

Misschien dat de paus nu zegt: zoals Luther het zegt, zo staat het in de Bijbel. En de Bijbel heeft gelijk! Wat zou Luther dan blij zijn!

vervolgverhaal

22

Boekennieuws

"Gods stem in de natuur", tien overdenkingen over het weer, ds. C. Neele; uitg. De Banier, Apeldoorn; 156 pag., € 17,95.

Onze geliefde broeder heeft opnieuw een prekenboek het licht doen zien. Dit keer zijn het tien preken over het weer. Iedere preek heeft als thema een van de weersomstandigheden. We noemen ze in volgorde: na een preek over de 'kennis van het weer', volgt de wind, de regen, donderslagen, storm, de dauw, de regenboog, een wolk, de winter en de Zon. Zoveel als mogelijk heeft ds. Neele het weer beschreven zoals het in Israël voorkomt.

Als het bijvoorbeeld gaat over de regen, wordt de vroege regen in het najaar en de spade regen in het voorjaar uitgelegd. De bijbehorende Schriftplaatsen worden ook dienovereenkomstig toegepast. Hoewel deze preken serie thematisch is opgezet, weet onze broeder toch voor iedere preek het uitgangspunt te nemen in één tekst. De preken geven er ook blijk van dat deze Schriftplaatsen zijn onderzocht. De boodschap komt ook zo dichtbij. In de preek over de winter wordt bijvoorbeeld eenvoudig gevraagd: 'Kennen wij dat in onze ziel?' Hier gaat het over het bukken voor de Heere als een geheel goddeloze. Gods deugden, met name Zijn heiligheid en rechtvaardigheid, komen daar aan de orde. De noodzaak van het spreken van de

Heere door Zijn Woord en Geest in onze ziel wordt aangewezen. De toon blijft daarbij zo pastoraal. Onze broeder heeft een hart voor bekommerde hoorders die hij tegelijkertijd geen rust geeft in hun bekommernis. Zo hartelijk wordt de weg gewezen naar een Ander, Christus, Die in iedere preek een plaats heeft gekregen.

De tijdelijke zorgen en moeitevolle omstandigheden komen ook aan de orde. In de preek over de storm staat, dat het kan dat wij ook uitwendig zo door de diepte heen moeten. 'Als u ziet op de omstandigheden dan ziet u alleen maar storm. Dan zijn er alleen maar onmogelijkheden. Dan zijn er alleen maar duisternissen. Dan staat er zoveel in de weg. Misschien moet u zeggen: Zoveel zonden en afmakin-gen staan in de weg. En dan zegt de Heere: Daarin wil ik leiden.'

De vraag wordt daar gesteld of we met een Jona in de storm en in de diepte al op de plaats van het gebed gebracht zijn. De storm heeft ook niet het laatste woord. De Heere werkt op Zijn doel aan, de eer van Zijn Naam. Daarin ligt ook opgesloten de stille vrede die er voor Gods volk ligt in Zijn Zoon. De Heere zorgt ervoor dat Zijn kinderen eenmaal komen in de begeerde haven, tot roem van Gods genade.

Dit onderwijzende prekenboek bevelen wij in veler handen en het moge tot een zegen zijn in de leesdiensten, zodat deze prediking waartoe onze geliefde vriend afgezonderd werd, mag blijven klinken.

ds. D. de Wit, Borssele

Boekaankondiging

"Alles uit genade", C.H. Spurgeon; uitg. Den Hertog, Houten; 160 blz.; € 14,90. In twintig korte hoofdstukken beschrijft Spurgeon wezenlijke zaken in de christelijke godsdienst, zoals de rechtvaardiging van de goddeloze, het zaligmakend geloof en bekering en vergeving. Opnieuw vertaald door N.A. Eikelenboom.

"Bij het kruis", A.M.P.C. van Hartingsveldt-Moree; uitg. de Banier, Apeldoorn; 171 blz.; € 12,95. Dit dagboek voor de lijdensweken geeft overdenkingen naar aanleiding van een Bijbelgedeelte, een vraag en een citaat. Dit is deel 2 in de serie "Bijbelse vrouwen ontmoeten".

"Goede belijdenis", ds. P. van Ruitenburg; uitg. Den Hertog, Houten; 71 blz.; € 10,50. In dit boekje staan tweeëndertig overdenkingen met als thema "De goede belijdenis". Deze stukjes zijn bedoeld als aanzet om de lezer te bezinnen op hoe, wat en wanneer men belijdt en ook hoe de Heere deze belijdenis werkt.

"Hemelse brieven", ds. D.W. Tuinier; uitg. Om Sions Wil, 115 blz.; € 12,95. Dit boekje bevat 36 korte stukjes uit de zeven brieven die de Heere Jezus heeft geschreven aan de zeven gemeenten in Klein-Azië (Openbaring 2 en 3).

"Komt herwaarts tot Mij", Thomas Boston; uitg. Den Hertog, Houten; 110 blz.; € 11,90. Thomas Boston (1676-1732) behandelt in vier preken de woorden uit Mattheüs 11:28: 'Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven.' Uit het Engels vertaald door N.A. Eikelenboom.

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

te Brant County (Canada),
ds. A.T. Huijser te Sliedrecht.

Bedankt:

voor Barneveld-Centrum,
ds. A.T. Huijser te Sliedrecht;
voor Middelharnis,
ds. C. Sonneveld te Krabbendijke;
voor Picture Butte (Canada),
ds. J.M.D. de Heer te Middelburg-Centrum;
voor Rotterdam-IJsselmonde,
ds. A.H. Verhoef te St. Catharines
(Ontario-Canada);
voor Sheboygan (Wisconsin, VS),
ds. E.C. Adams te Corsica (South Dakota,
Verenigde Staten).

AANGEPASTE KERKDIENT TE GOUDA

Op zaterdag 3 juni wordt in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Gouda een aangepaste kerkdienst gehouden voor mensen met een verstandelijke beperking. In deze dienst, die om 15.00 begint, hoopt ds. G. Clements voor te gaan.

175-JARIG JUBILEUM GEMEENTE MOERKAPELLE

Met gevoelens van ootmoedige dankbaarheid wil de kerkenraad van onze gemeente het volgende onder de aandacht brengen. In Moerkapelle is in het jaar 1841 voor het eerst sprake van de groep die later de Gereformeerde Gemeente wordt. Dat is dus nu ruim 175 jaar geleden. Al die jaren heeft de Heere voor onze gemeente gezorgd. Een gemeente van zondaren, maar ook één die mag getuigen van het genadige werk dat Hij, in al die geslachten, in onze gemeente verrichtte. De kerkenraad wil aan dit jubileum aandacht geven in de dienst op 2e Pinksterdag, maandag 5 juni. De aanvang van deze dienst is om 9.30 uur.

Ter gelegenheid van dit jubileum zal een herdenkingsboek worden uitgegeven, dat na de dienst gepresenteerd wordt.

Kerkenraad Gereformeerde Gemeente
Moerkapelle

VERSLAG VERGADERING PS ZUID-WEST 4 MEI 2017 TE WERKENDAM

Bidstond

Op woensdag 3 mei, de vooravond van de sy-

nodevergadering, wordt in het kerkgebouw van de roepende kerk, de Gereformeerde Gemeente van Werkendam, een bidstond gehouden.

De preses van de vorige synodevergadering, ds. G.J. van Aalst, gaat hierin voor.

Het Schriftgedeelte dat overdacht wordt, is Jesaja 63:15-17.

Het thema luidt: De roep naar de hemel, onderverdeeld in drie aandachtspunten:

1. Om neer te zien
2. Om te verlossen
3. Om terug te keren

Synodevergadering

Ds. M. Karens, predikant van de roepende kerk Werkendam, opent de vergadering met het verzoek om te zingen Psalm 102:7 en 9, leest Psalm 51, waarna hij voorgeeft in gebed. Ds. P. Melis, wiens naam op de lijst van afgevaardigden staat, werd door de dood plotse-ling weggenomen.

In zijn openingswoord staat ds. Karens stil bij de woorden uit het eerste gedeelte van vers 20: 'Doe wel bij Sion naar Uw welbehagen'. De grote Davidszoon eist aan de rechterhand des Vaders: 'Doe wel bij Sion'. Daarom is er verwachting. Dat welbehagen zal doorgaan, ook in 2017.

In het moderamen worden gekozen: ds. G.J. van Aalst als preses, ds. Karens als assessor-preses, ds. J. Schipper als scriba, ouderling B. Agteresch als assessor-scriba en zonder verkiezing wordt tot quaestor benoemd ouderling A. Waaijberg. Vanuit de drie andere particuliere synodi worden de groeten overgebracht door ds. J. van Laar, ds. C.J. Meeuse en ds. G. Clements. De verslagen van de deputaten art. 48, die de vergaderingen van de andere drie particuliere synodi bezochten, leveren geen vragen op.

Wegens het op handen zijnde emeritaat van ds. M. Karens wordt ds. H. Brons benoemd als primus deputaat art. 48 en wordt ds. A.T. Huijser benoemd tot eerste secundus. Voor art. 49 wordt ds. E. Bakker primus en ds. M.H. Schot secundus in de plaats van ds. G. Pater. Enkele ingekomen brieven worden behandeld, o.a. die van de Generale Synode over het al of niet afleggen van een belofte door adoptieouders als het kind al gedoopt is en over het rapport van de Generale Synode

inzake de zondagsrust.

Een niet wettig binnengekomen brief wordt niet behandeld.

Hierna wordt een negental rapporten behandeld, waaronder de peremptoire examens van de kandidaten M.T. Al-Chalabi en M.H. Schot, de rapporten inzake de emeritaatsaanvraag van de predikanten B. van der Heiden en W. Silfhout en de losmaking van ds. Pater van Ridderkerk. Vervolgens wordt in een besloten vergadering de losmaking van ds. Pater besproken. De door de PS ZW ingestelde begeleidingscommissie, onder leiding van ds. C. van Ruitenburg, wordt hartelijk dankgezegd voor de zeer gewaardeerde uitvoering van de verstrekte opdracht. Zij zal op verzoek van de PS haar taak voorlopig nog voortzetten en op de volgende synodevergadering rapport uitbrengen. De gemeente van Ridderkerk en ds. Pater zullen per brief van een en ander op de hoogte worden gesteld.

De gemeente van Hendrik-Ido-Ambacht wordt aangewezen om de volgende PS samen te roepen voor een vergadering op 19 april 2018 in Hendrik-Ido Ambacht. Aan de vooravond zal daar een bidstond worden gehouden, die geleid zal worden door ds. G.J. van Aalst.

De preses dankt de afgevaardigden voor hun bijdrage om de vergadering een goed verloop te doen hebben. Hij wijst in zijn slotwoord op de overeenkomst die er is tussen het Onze Vader en het hogepriesterlijk gebed van de Heere Jezus en wenst de vergadering toe begrepen te mogen zijn in deze voorbede van Christus.

De assessor-preses, ds. Karens, laat nog zingen Ps. 132:10 en 12 en gaat voor in dankgebed, waarna de preses de vergadering sluit.

B. Agteresch, assessor-scriba

MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK 2017

* Pag. 121, **gemeente AALBURG.**

Scriba van de diaconie is nu: W. van Lit, Polstraat 37, 4261 BP Wijk en Aalburg, tel. (0416) 696916, e-mail: diaconie-gga@kliksafe.nl

* Pag. 177, **gemeente DORDRECHT.**

Toevoegen het e-mailadres van de koster: julianakerk@kpnmail.nl

* Pag. 192, **gemeente ENSCHEDE.**

Het nieuwe e-mailadres van de scriba is: gergemenschede@gmail.com

Berichten

CURSUSSEN BIJBELSE TALEN BIJ DE CGO

Wilt u de Bijbel lezen in de grondtalen? Bezoek dan een informatie-avond van de CGO op:

- dinsdag 6 juni in de Zuiderkerk te Rijssen. Aanvang: 19.30 uur. Deze voorlichting is onderdeel van een voorlichtingsavond van Toerustingscursussen Dit betreft de éénjarige basiscursus Grieks in Rijssen, die bij voldoende aanmeldingen in september van start gaat en gegeven wordt door drs. J.H. Kreijkes-van Esch;

- woensdag 7 juni in het gebouw van Driestar *educatief* te Gouda. Aanvang: 19.30 uur. In Gouda worden één- en tweejarige cursussen Grieks en Hebreeuws gegeven door mw. drs. C.J.J. Clements. Zie voor meer informatie: www.cgo.nu/hbo-opleiding/Voorlichting2017.

JAARVERGADERING OUDERVERENIGING HELPENDE HANDEN, AFD. BEVELANDEN

De oudervereniging 'Helpende Handen' afd. de Bevelanden, houdt woensdag 14 juni haar jaarvergadering in één van de zalen van de Elimkerk in 's-Gravenpolder. Aanvang: 19.30 uur. Marianne Sollie, consultant persoonlijke dienstverlening bij Helpende Handen, hoopt een inleiding te verzorgen, getiteld: Koesteren of koersen? Toekomstige (woon)mogelijkheden voor mensen met een beperking. Voor eventuele vragen: de secretaresse Jolanda Moerdijk, tel. 0113 – 212596, e-mail: hwmoerdijk@kliksafe.nl.

MARKTEN

Oostkapelle(Rommel)markt) op zaterdag 10 juni, van 9.00-15.30 uur, bij de Saronkerk van de Gereformeerde Gemeente te Oostkapelle. Opbrengst t.b.v. ZGG en Woord & Daad.

Hardinxveld-Giessendam

Verkoping (met rommelmarkt) op zaterdag 10 juni, van 8.30-13.30 uur. Locatie: in zalen en op parkeerterrein van de kerk van de Gereformeerde Gemeente in Hardinxveld-Giessendam. Opbrengst is t.b.v. kerk, zendingswerk in Cambodja en evangelisatiepost in Breda.

Opheusden

Markt (met o.a. rommelmarkt en opbodverkoop) op zaterdag 3 juni, van 10.00-14.30 uur. Locatie: in zalen en op parkeerterrein van kerk van Gereformeerde Gemeente te Opheusden. Opbrengst is t.b.v. aflossing kerkbouwschuld.

Waarde

Actiemarkt (tevens rommelmarkt en opbodverkoop) op zaterdag 3 juni, van 9.30-16.00 uur. Locatie: in de loods en op het terrein van fam. D.A. Goud, Weelweg 10^a te Waarde. Opbrengst is t.b.v. bouwfonds Gereformeerde Gemeente.

ZANGAVONDEN

Amersfoort

Koor- en samenzangavond op vrijdag 9 juni, aanvang 19.00 uur, in de Elimkerk van de Gereformeerde Gemeente te Amersfoort, m.m.v. gemengd koor Magnalia Dei en kinderkoor Laus Deo, beide uit Amersfoort, organist Adrie-Jan de Korte en enkele instrumentalisten.

Opening en meditatie door ds. W. Visscher. Collecte voor aanschaf rolstoelbus bewoners Bethesda in Den Dolder.

Apeldoorn

Zangavond op vrijdag 2 juni, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Apeldoorn, m.m.v. het kinderkoor 'Met hart en stem', tienerkoor en gemengd koor Adoraïm.

Veenendaal

Zangavond op zaterdag 3 juni, aanvang: 19.30 uur, in de Sionskerk, Adriaen van Ostadelaan 78, Veenendaal, m.m.v. het gemengd koor Met hart en stem, het tienerkoor Jedidjah, het kinderkoor De Kleine Harp en Marcel van de Ketterij, orgelbegeleiding. Appelwoord door J.C. Drost. Collecte t.b.v. Deputaatschap Bijzondere Noden.

REGIONALE FIETSTOCHTEN

Op zaterdag 1 juli worden door de zendingscommissies van de Gereformeerde Gemeenten Ridderkerk, Ridderkerk-Slikkerveer, Zwijndrecht, Spijkenisse, Nieuw-Beijerland en Barendrecht gezamenlijk regionale fietstochten georganiseerd.

Lengte van de verschillende routes: ca. 15 en 80 km. De kerkgebouwen van genoemde gemeenten, incl. de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Poortugaal en de kringloopwinkel te Ridderkerk, Noordenweg 87, functioneren als start- en rustpunt van 10.00-16.00 uur.

Deelnamekosten: € 5,- per volwassene, € 2,50 per kind (tot 12 jaar) en maximaal € 15,- per gezin. De opbrengst is t.b.v. ZGG.

BEZINNINGSBIIJENKOMST VOOR OUDERS EN FAMILIE RONDOM ANDERS GEAARDEN

Op vrijdag 16 juni wordt er door de werkgroep voor ouders en familie rondom mensen met een andere geaardheid een landelijke bezinningsbijeenkomst gehouden. Spreker: P. Eikelboom over het thema "Homoseksualiteit en kerkverlating". Aanvang 19.30 uur. Aanmelden kan door een email te sturen naar info@oudersenfamilierondom.nl Na aanmelding ontvangt u nadere gegevens. Meer informatie over onze werkgroep kunt u vinden op de website: www.oudersenfamilierondom.nl

Kerkdiensten

ZONDAG 4 JUNI 2017 1E PINKSTERDAG

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Aalst 15.00 uur ds. W.J. Karels; Alblasterdam 9.30 uur ds. B. van der Heiden en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Alphen a/d Rijn 19.00 uur ds. B. Labee; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam 15.30 uur ds. P. Mulder; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 10.00 en 16.00 uur stud. J. de Kok; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur stud. W. Mouw; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Bodegraven 10.00 uur ds. J. Driessen en 16.30 uur ds. J.S. van der Net; Borsselle 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 9.30 uur ds. J.J. Tanis en 16.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.00 uur ds. L. Blok; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 19.00 uur stud. W. Mouw; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 16.30 uur ds. J. Driessen; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. M. Mondria; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Eindhoven 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; Enkhuizen 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enter 15.00 uur ds. A. Schreuder; Ermelo 14.30 uur stud. J.B. Huisman; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 uur ds. G. Clements en 16.30 uur ds. J.J. van Eckveld; Goudswaard 15.00 uur stud. E.J. Boudewijn; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. A.B. van der Heiden; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. S.W. Janse; 's-Gravenzande 15.00 uur (openb. bel.) ds. W.A. Zondag; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 uur ds. M.H. Schot en 16.30 uur ds. A. Vermeij; Hilversum 17.00 uur stud. J.B. Huisman; Hoedekenskerke 14.00 uur ds. G.J. Baan; Hoofddorp 18.45 uur ds. G.W.S. Mulder; Hoogeveen 19.00 uur ds. J.B. Zippro; Hoogvliet 18.30 uur stud. M. Blok; Houten 10.00 en 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kapelle-Biezelingse 15.00 uur (H.D.) ds. D.W. Tuinier; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 10.00 uur ds. A.J. Gunst en 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 uur ds. C. van Ruitenburg en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur ds. G. Brede- weg; Leerdam 10.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Leiderdorp 10.00 uur ds. J.S. van der Net; Lisse

10.00 en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Meeuwen 14.30 uur ds. E. Bakker; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 14.30 uur ds. S.W. Janse; Middelharnis 9.30 uur ds. P. Blok en 14.30 uur ds. K. Boeder; Mijdrecht 19.00 uur ds. J.S. van der Net; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 9.30 en 16.00 uur stud. M. Blok; Nieuw-Beijerland 9.30 uur ds. A. Vermeij en 16.30 uur ds. M.H. Schot; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwer ter Aa 10.00 uur ds. J. IJsselstein; Nieuwerkerk 15.00 uur ds. G. Pater; Nieuwe-Tongue 19.00 uur ds. M.H. Schot; Nijkerk 9.30 uur stud. J.B. Huisman en 14.30 uur ds. F. Mulder; Nisse 14.30 uur ds. A.J. de Waard; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. A. Schot; Ooltgensplaat 9.30 en 18.00 uur stud. H.J. Agteresch; Oosterland 10.00 en 18.30 uur ds. J. van Belzen; Oostkapelle

16.30 uur ds. C. Harinck; Opheusden 15.30 uur ds. A. Verschuure; Ouddorp 14.30 uur ds. A.P. Baaijens; Oude-Tongue 10.00 en 18.00 uur stud. E.J. Boudewijn; Poederoijen 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Poortugaal 18.30 uur (openb. bel.) ds. W. Silfhout; Poortvliet 14.30 uur ds. J. van Belzen; Puttershoek 14.30 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. J. Mijnders en 15.30 uur stud. H.J. Agteresch; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 18.30 uur ds. A. Schot; Rilland-Bath 14.00 uur (openb. bel.) ds. C. Sonneveld; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. W. Silfhout en 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. H. Paul en 15.30 uur ds. W. Harinck; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen (zie 's-Gravenhage); Sint Annaland 18.30 uur ds. G.J. Baan; Sint Philipsland 14.30 uur ds. P.D. den Haan; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 19.00 uur ds. W. Visscher; Spijkenisse 16.00 uur ds. W. Silfhout; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 10.00 uur ds. C. Harinck; Terwolde - De Vecht 14.30 uur

Pinksteren

Een Wind doorwaide stad en tempelhof
en werkte als een vuur:
Drieduizend mensen knielden in het stof
in dit gezegend uur.

Gods Geest had hen gegrepen in het hart
en overtuigd van schuld
Dit heeft met onuitsprekelijke smart
hun binnenste vervuld.

En door die mensen in hun zielsgemis
werd 't Evangeliewoord:
'Geloof in Christus tot behoudenis!
met blijdschap aangehoord.

Drieduizend mensen werden toegebracht
op 't eerste Pinksterfeest
Ze bogen voor Gods niet te stuiten kracht,
bewerkt door Woord en Geest.

Gods Geest, Die in het midden van de Kerk
zo rijk werd uitgestort,
gaat altijd door met Zijn herscheppend werk.
Gods hand is niét verkort!

'O Heil'ge Geest, doorwaai steeds wéér uw Hof
Geef heilig Pinstervuur!
Doe vele mensen knielen in het stof
als in dat eerste uur!

Christien de Priester

ds. J. van Laar; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 10.00 uur ds. G. Mouw; Utrecht 16.30 uur ds. J. IJsselstein; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. B. Labee; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. G.J. Baan; Waarde 9.30 en 18.00 uur (openb. bel.) ds. D.W. Tuinier; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 uur en 18.30 uur ds. M.J. van Gelder en 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Wierden 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W.A. Zondag; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. D. de Wit en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Yerseke 9.30 en 14.00(H.D.) en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 uur ds. J.J. van Ekeveld en 18.30 uur ds. G. Clements; Zoetermeer 10.00 uur ds. G.W.S. Mulder en 18.30 uur ds. J.J. Tanis; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. J.W. Verweij; Zwolle 15.00 uur ds. G. van Manen.

MAANDAG 5 JUNI 2017 2E PINKSTERDAG

Aagtekerke 9.00 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 uur ds. J. van Rijswijk; Aalst 9.00 uur stud. W. Mouw; Alblasserdam 9.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 9.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 uur ds. R.A.M. Visser; Barendrecht 10.00 uur ds. J. Mijnders; Barneveld-Centrum 11.30 uur ds. M. Joosse; Barneveld-Zuid 11.15 uur ds. B.J. van Boven; Beekbergen 10.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 uur (H.D.) ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 9.30 uur stud. E.J. Boudewijn; Bodegraven 11.15 uur ds. W.A. Zondag; Boskoop 9.30 uur (openb. bel.) ds. J.J. Tanis; Brakel 9.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 9.00 uur ds. W.J. Karels; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.00 uur ds. B.J. van Boven; Deventer 10.00 uur stud. J. de Kok; Dirksland 10.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 uur stud. J.B. Huisman; Dordrecht 10.00 uur ds. D. de Wit; Drachten 9.30 uur ds. M. Mondria; Ede 9.30 uur ds. M. Joosse; Elspeet 10.00 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 uur ds. P.G. Heijkamp; Enkhuizen 9.30 uur (openb. bel.) ds. G. Heijkamp; Ermelo 11.30 uur stud. M. Blok; Genemuiden 9.30 uur ds. C. Hogchem; Gorinchem 10.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 uur (openb. bel.) ds. G. Clements; 's-Gravenpolder 9.30 uur (openb. bel.) ds. S.W. Janse; 's-Gravenzande 9.00 uur ds. D.W. Tuinier; Groningen 10.00 uur (openb. bel.) ds. J.B. Zippro; Hardinxveld-Giessendam 9.00 uur ds. W. Silfhout; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 uur ds. M.H. Schot; Hilversum 11.00 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Hoofdorp 9.30 uur ds. J. Driessen; Hoogvliet 11.00 uur (openb. bel.) ds. H. Brons; Houten 10.00 uur ds. J.S. van der Net; Kapelle-Biezelingse 10.00 uur ds. C. Harinck; Katwijk aan Zee 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Klaaswaal 9.30 uur (openb. bel.) ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 uur ds. G. Beens; Krabbendijke 9.30 uur ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 uur (openb. bel.) ds. C. van Ruitenburg; Leerdam 10.00 uur ds. J. Schipper; Lelystad 9.00 uur stud. M. Blok; Lisse 10.00 uur ds. G.J.N. Moens; Meliskerke 9.30 uur (openb. bel.) ds. S. Maljaars; Melissant

9.30 uur ds. A.J. de Waard; Middelburg-Centrum 9.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. M.J. van Gelder; Middelharnis 9.00 uur stud. H.J. Agteresch; Moerkapelle 9.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 11.00 uur ds. D.W. Tuinier; Nieuw-Beijerland 9.30 uur (openb. bel.) ds. A. Vermeij; Nieuwe-Tonge 11.00 uur stud. H.J. Agteresch; Nijkerk 12.00 uur (openb. bel.) ds. A. Verschuure; Nunspeet 9.00 uur ds. A. Schot; Oosterend 18.30 uur ds. G. Heijkamp; Oosterland 10.00 uur ds. J. van Belzen; Oostkapelle 11.00 uur ds. A.P. Baaijens; Ouddorp 9.30 uur ds. G. Bredeweg; Poederoijen 11.00 uur stud. W. Mouw; Rhenen 10.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 uur (openb. bel.) ds. A.T. Huijser; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. H. Paul; Rijssen-Noord 9.00 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.00 uur ds. J. van Laar; Rotterdam-Alexanderpolder 11.00 uur ds. W.J. Karels; Rotterdam-Centrum 11.15 uur ds. W. Silfhout; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 uur ds. C. van Krimpen; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Scherpenisse 9.30 uur ds. G. Pater; Scherpenzeel 9.30 uur (H.D.) ds. A. Verschuure; Sint Annaland 9.30 uur ds. A.J. Gunst; Sliedrecht 12.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.00 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Stolwijk 9.00 uur ds. G. Hoogerland; Tholen 10.00 uur ds. P.D. den Haan; Uddel 10.00 uur ds. G. Mouw; Veen 19.30 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 9.00 uur ds. H. Brons; Vlissingen 9.00 uur ds. G.J. Baan; Waardenburg 11.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Wageningen 10.00 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 9.30 uur (openb. bel.) ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 uur ds. C.J. Meeuse; Woerden 9.00 uur (openb. bel.) ds. W.A. Zondag; Zeist 10.00 uur (openb. bel.) ds. J.J. van Ekeveld; Zoetermeer 9.30 uur (openb. bel.) ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 uur ds. J.W. Verweij; Zwolle 11.00 uur ds. A. Schot.

WOENSDAG 7 JUNI 2017

Ede 19.00 uur (huw.bev.) ds. M. Joosse; Elspeet

19.30 uur (voor de zending) ds. G.J.N. Moens; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. G. Bredeweg; Kortgene 19.30 uur ds. A. Schot; Kruijningen 19.30 uur (tijdrede) ds. G.W.S. Mulder; Nieuwdorp 19.30 uur (GBS-dienst) ds. J.M.D. de Heer; Nisse 19.30 uur ds. W.J. Karels; Rilland-Bath 19.30 uur ds. K. Boeder; Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. A. Verschuure; Yerseke 14.00 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen.

DONDERDAG 8 JUNI 2017

Kootwijkerbroek 13.30 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; Krabbendijke 13.30 uur (huw.bev.) ds. C. Sonneveld; Rijssen-Zuid 13.45 uur (huw.bev.) ds. A. Schreuder.

VRIJDAG 9 JUNI 2017

Barneveld-Centrum 14.00 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; De Valk-Wekerom 14.15 uur (huw.bev.) ds. B.J. van Boven; Werkendam 14.30 uur (huw.bev.) ds. M. Karens; Yerseke 15.15 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 4 JUNI 2017 1E PINKSTERDAG

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 en 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 (Bijbeluur) en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merkssem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merkssem) 10.00 en 17.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 11.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

MAANDAG 5 JUNI 2017 2E PINKSTERDAG

Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 uur evang. S. de Visser; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

Met droefheid geven wij er kennis van dat de Heere uit dit leven heeft weggenomen onze oud-ambtsbroeder

M.H. van Buuren

in de leeftijd van 77 jaar. Van 1995 tot 2012 heeft hij onze gemeente met grote trouw en liefde gediend in het ambt van diaken.

De Heere sterke en trooste zijn vrouw, de kinderen en kleinkinderen in dit verlies. Hij heilige de roepstem aan ons aller hart.

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeenten
te Capelle aan den IJssel Middelwatering: D. Schilperoord, preses
K. Bel, scriba

Capelle aan den IJssel, 20 mei 2017

"Hetzij die uitdeelt, in eenvoudigheid!"
Romeinen 12:8

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Goes heeft met bewogenheid kennisgenomen van het overlijden van zijn oud-ambtsbroeder

Adriaan Remijn

In de leeftijd van 85 jaar

Hij diende in de periode van 1963 tot 1976 de gemeente in het ambt van diaken. De God aller genade vertrooste en sterke zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen in dit voor hen zo groot verlies. De Heere heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad, ds. C. J. Meeuse, preses
G. Geijtenbeek, scriba

Goes, 24 mei 2017

2e Pinksterdag AUTO-/FIETSPUZZELTOCHT op de **Veluwe** (7e editie!) t.b.v. St. Stéphanos. Vertrek: Camping Weijdehorst, Uddel. Info: naarmalawi.wordpress.com

Voor een zorgzame begeleiding

KOSTER
Begrafenisonderneming
Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555
Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel
Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

Te huur in Elspeet: ons prachtige vakantiehuysje, v.a.g.v. (vloerverw., afwasmach., wasmach., droger, enz.), 2 sl.k. Nog vrij: 23 juni tot 21 juli, 18 aug. tot 4 sept. Tel. 0577 491894

begravenisverzorging Den Hollander

Begravenissen in Den Haag, Westland, Gouda, Rotterdam, Vlaardingen en omstreken. Wij verzorgen alleen begravenissen.

Dag en nacht bereikbaar.

P.N. den Hollander
T. den Hollander
Tel. 010 - 4600509

www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

Koeling in uw Kerk(gebouw)

Voor elk probleem? Bel AKTIE
Tel: 010-4517471

CO2 metingen

Advies en installatieburo

Voor een vrijblijvende offerte
aktie@kliksafe.nl

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Graag komen wij in contact met iemand die bereid is om op zondag geregeld een jongen op te halen vanuit AZC, locatie KVV Arnhem, om naar de kerk te gaan in **Arnhem of omgeving**. Tel. 06 15 53 45 11

Te huur: nieuw chalet voor 6 pers., 3 slpk. Van alle gemakken voorzien. Voor een heerlijke strandvakantie in **Zeeland vlakbij Zoutelande op Walcheren**. 10 min. lopen van het zonnige zuiderstrand. Gelegen op park met veel voorzieningen o.a. binnen- en buitenspeeltuin, supermarkt. Ideaal voor senioren (verhoogde bedden en toilet, stevige matrassen), maar ook voor gezinnen met jonge kinderen. Nog beschikbaar in juni, september en oktober. Bel voor meer info en foto's: 06-34784437.

Te huur: **vakantiehuis op de Hofstee in Nunspeet**, ook te koop. Tel. 06-82003734

Vakantie in Zeeland?

Te huur: vrijstaande ruime gezinswoning max. 6 slaappleatsen. Bel of app voor meer informatie 06-46325221

Te huur vak. woning op de Veluwe (Speuld), aan de rand van bos en hei. Ook voor weekwisseling of midweek. Voor 2-14 pers., v.a.g.v. Nog vrij: 2-23 juni, 30 juni-7 juli, 25 aug-1 sept en na 8 sept. Tel. 0577-407326/06-11252451.

Te huur: mooie eengezinswoning in WOUDEBERG, 4 slk, kindvr. wijk, vanaf medio aug. >1 jr. Info: 06-23577209

Keuze uit 18 boeken van oudvaders om te lezen a.d.h.v. vragen en antwoorden. Kijk op onze site voor meer info.

www.cursussenoudvaders.nl

0118-583025/0172-532796

VAKANTIEGELD VOOR CUBA
Kunt u iets, al is het maar iets, missen van uw vakantiegeld?

SEZ moet steeds vaker "nee" zeggen tegen Cubanen die om Bijbels verantwoord materiaal vragen. Alle bedragen, groot of klein, welkom op rek. NL 65 RABO 0301 9573 63 van Spaanse Evangelische Zending. Info: www.sez.st

Verpleging & Verzorging

"Fijn dat ik nog thuis kan blijven wonen"

Verpleging & Verzorging door medewerkers met een reformatorische identiteit, dat is **een vertrouwd idee**. Meer informatie? www.rstzorg.nl of bel 0342 - 42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **kraamzorg** en **huishoudelijke hulp**

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegrafenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

ZGG zoekt een Hoofd Administratie & Personeel

Kijk voor de functie-inhoud op www.zgg.nl/vacatures. Reageren kan tot 14 juni 2017.

ZENDING GEREFORMEERDE GEMEENTEN

ORGELBOUW ADVIES COMMISSIE

een betrouwbare partner!

- NIEUWBOUW
- RESTAURATIE
- OVERPLAATSING
- ONDERHOUD

ook voor
akoestische
vraagstukken

Voor meer informatie:
Dhr. H. den Hollander
T (010) 435 44 35
E h.den.hollander@kliksafe.nl

VERENIGING ORGANISTEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Beter en Goedkoper Uit! Profiteer!
V.a. € 140 p.w. t.h. **keurige Chalets/
Stacars in Hardenberg (4 campings)
- Ommen - Friesland/Bakkeveen -
Eilanden**. Tel. 0512-516096 of kijk op
www.vdsluisvakanties.nl

Vakantiehuisje huren direct bij eigenaar
www.MIJNVAKANTIESTEK.nl
christelijke identiteit - zondagsrust

Psychologenpraktijk
Brouwer

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

Hulpverlening aan kinderen, jongeren en volwassenen

Bij o.a.: ADHD · angst · burn-out ·
depressie · faalangst · fobie ·
gedragsproblemen · identiteitspro-
blemen · lichamelijke spannings-
klachten · negatief zelfbeeld ·
onzekerheid · opvoedingsproble-
men · paniek · piekeren · PDD-
NOS · relatieproblemen · slaap-
problemen · somberheid · span-
ning · stress · syndroom van
Asperger.

Voor verdere informatie en aanmelding:

T 0180 - 42 69 55
E info@psychbrouwer.nl
I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in Ridderkerk, Barneveld en Meteren

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus
Eminent
Domus
Monarke
Cantilena
enz.

Ruime ervaring
in zaal- en
kerkorgels

NIEUWERKERK A/D IJSEL
Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 31 56 52

Krabbedijkje
Nederhemert Nrd.
Papendrecht

www.stolkorgels.nl

Begrafenisonderneming de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begrafenissen

Dag en nacht
persoonlijk
bereikbaar.

H. de Jongh
D.D.E. Meliëste
M.K. Ligthart
A.J. van Lieburg

Hardinxveld-Giessendam
0184 - 61 11 54
Waardenburg
0418 - 65 20 39

Werkendam
0183 - 70 10 17
Dordrecht e.o.
078 - 641 27 40

Nieuw-Lekkerland
0184 - 68 38 38

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisondernemingtreur.nl
info@begrafenisondernemingtreur.nl

Begrafenisonderneming Treur

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Vakantie Oostenrijk Te huur: luxe chalet
en appartementen, 2-9 pers., in omg.
Saalbach-Hinterglemm / Zell am See.
Info: 0180-322181 / 06-51166845.
www.vakantieindebergen.nl

Luxe fotokaarten
voor elke gelegenheid
Scherpe prijs voor uw eigen vereniging
en/of goede doel.
www.scheurfotokaarten.nl

FOTOKAARTEN VOOR HET GOEDE DOEL
HOLLANDKAART
WWW.HOLLANDKAART.COM

Begrafenisonderneming STAM
Molenstraat 153, 2961 AK Kinderdijk
Tel. 078 6919005 - **Geen crematies** -

BOBELDIJK
FINANCIËLE ZORGVERLENING

Professionele
bewindvoering

030-697 77 31
www.bobeldijk.nu

Op vakantie naar Canada? Kijk op
www.CanadianHolidayRentals.ca
voor **accommodaties** en **autoverhuur**.

Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

NATUUR- EN LANDSCHAPSCAMPING

"DE VERBORGEN HOEK"

Kom kamperen op Camping De Verborgen Hoek
FRIESLAND of huur CHALET of compleet ingerichte
LODGETENT (6-8 of 8-10 pers.) bij de FRIESE MEREN.
www.deverborgenhoek.nl 0514-602065

Vakantiewoning "Haus Irmgard"

Gelegen op de Hunsrück (Duitsland)
± 25 km vanaf de moezel en
± 25 km vanaf de Rijn. 25 slaapplekken,
onderverdeeld in div. appartementen.
www.hausirmgard.nl
0049-67653799946

OOSTENRIJK, vanaf €495,- huurt u
een **stacaravan op gezinscamping**.
Recreatieteam, kerkdiensten, zon,
water en bergen. Info: 055-3030083
www.es-vakanties.nl

Kruiningen
D.V. 7 juni 2017
Tijdrede SGP
Ds. G.W.S. Mulder
Aanvang 19.30 uur
Kerkgebouw Ger. Gem.
Hansweertsestraatweg 1

Woudenberg/Scherpenzeel. Te huur op
mini-camping "Klein Oudenhorst":
12-persoons vakantiehuisje,
sta-caravans en kampeerplaatsen.
Tel: 0343-481558 / 0640023232
www.kleinoudenhorst.nl

*Onze school wordt bezocht door een
groeidend aantal leerlingen (momenteel
ruim 90), heeft vier combinatiegroepen,
werkt met een jong, enthousiast
en behulpzaam team in een nieuw
schoolgebouw. De school neemt een
belangrijke plaats in binnen de dorps-
gemeenschap.*

Op onze school ontstaat m.i.v. van het nieuwe schooljaar een vacature voor directeur.
Daarom vraagt het bestuur van de Vereniging tot het verstrekken van basisonderwijs op gereformeerde grondslag te Oostdijk een

enthousiaste directeur

met lesgevende taken in groep 7/8
(fulltime)

We zoeken iemand die:

- in leer en leven de reformatorische beginselen, gegrond op Gods Woord en de Drie Formulieren van Enigheid, uitdraagt en bij voorkeur lid is van de Gereformeerde Gemeente;
- vanuit die overtuiging met liefde omgaat met onze kinderen;
- op professionele wijze leiding geeft aan de school;
- mee wil bouwen aan de verdere ontwikkeling en kwaliteit van ons onderwijs;
- een opleiding tot schoolleider heeft afgerond of die wil volgen;
- twee dagen lesgevende taken heeft in groep 7/8.

Voor deze functie geldt:

datum indiensttreding liefst vanaf 28 augustus 2017.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de huidige directeur, dhr. C.B.J. van Veldhuisen, tel. (0113) 502168 (school) of (0113) 504296 (privé). Bezoek ook de website www.cbsdebornput.nl. Wij zijn graag bereid u voor een kennismakingsbezoek aan onze school te ontvangen.

Sollicitaties graag uiterlijk D.V. woensdag 7 juni 2017 richten aan de secretaris, dhr. A. van Burg, p/a Moerdamme 26, 4415 AP Oostdijk. Email: info@bornput.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER
Veenendaal Rhenen

*Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
bij het verzorgen van alleen begrafenissen*

P.H. van der Leer

T 0318 - 526641

E info@phvanderleer.nl

M 06 - 46376232

W www.phvanderleer.nl

NIJMEGEN – STEVENSKERK

maandag 5 juni - 2e Pinksterdag
19.30 uur – Toegang vrij!
Niet-ritm. Psalmzangavond
+ Betuwse Bovenstemgroep
Organist: Pieter Heykoop
Med. Ds. B.J. van Boven
Collecte: GBS (CD-opname)

Parkeren? kijk op: www.pieterheykoop.nl

THEMA:

**'LEERGEMEENSCHAP,
TUSSEN GRENS EN
GRENZeloos'**

**HOE GEVEN WE HIER
SAMEN VORM AAN?**

VGS-symposium
Kerk en School op D.V.
woensdag 14 juni 2017

**Sprekers dr. B.J. Spruyt en
ds. G.W.S. Mulder**

12.00 tot 17.00 uur
Inloop met lunch - Kosten 65 euro
Hervormd Centrum De Parel
Hardinxveld-Giessendam

Voor meer informatie, het
programma en aanmelden:

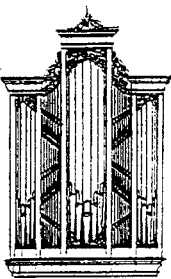
WWW.VGS.NL/SYMPOSIUM

Orgelmakerij Boogaard

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSEN
Telefoon 0548-521637

www.orgelmakerijboogaard.nl

Nieuwbouw | Restauratie - Stem- en onderhoudswerk

Refojobs.nl

INFO@REFOJOBS.NL / (06) 8143 0157
BANEN BIJ REFORMATORISCHE WERKGEVERS

- MEDEW. FIN. DIENSTVERLENING / VAN OMMEREN / BARNEVELD
- BRONBEMALER, BOORMEESTER / VAN DER HAAR / KOOTWIJKERBROEK
- DOCENT SCHRIJVEN / DRIESTAR EDUCATIEF / GOUDA
- WERKVOORBEREIDER / KS PROFIEL / MOERDIJK

PARTNERS: RMU, SIRJON, CEDRAH, AETRA COACHING EN DRIESTAR EDUCATIEF

BOEKEN EN MUZIEK VAN DER BOOM

Voorstraat 41 - 3245 BG Sommelsdijk
Tel. (0187) 48 26 14 - Fax (0187) 48 45 20
www.boekhandelvanderboom.nl

Uw trouwtekst in hout uitgesneden?
Tel. 0418-551383
www.houtsnijwerk.nl

Praktijk den Uijl

biedt hulp vanuit een Bijbelse visie
aan kinderen, jongeren
en volwassenen bij o.a.:

- Verlies- en rouwverwerking
- Seksueel misbruik en seksverslaving
- Opvoedingsvragen en opvoedingsondersteuning
- Laag zelfbeeld en faalangst
- Problemen binnen huwelijk, gezin en/of relatie
- Weinig zelfvertrouwen
- Arbeidsproblemen en burn-out
- Vragen rondom persoonlijkheid en gedrag
- Talent en hoogbegaafd
- Andere problemen waar u mee 'zit' en over wilt spreken

Veelal worden de gesprekken (gedeeltelijk) vergoed vanuit de aanvullende verzekering. Informeer hiervoor bij uw zorgverzekeraar.

psychosociale hulpverlening
& contextuele therapie

Wormerhoek 14M
2905 TX Capelle a/d IJssel

010 - 7 411 411
06 43 85 85 08
info@praktijkdenuijl.nl

Gesprekslocaties in Capelle a/d IJssel, Barneveld en Yerseke

www.praktijkdenuijl.nl

Boekhandel

De ZONNEBLOEM

Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355
www.boekhandeldezonnebloem.nl

ANDANTE -orgelcentrum-

Uw dealer van

**Johannus
Monarke
Content
Domus
Viscount
Mixtuur**

(Hauptwerk orgels)

- * Ruim assortiment bladmuziek (ook klavars)
- * Verkoop en verhuur, ook voor zaal en kerk
- * Collectie kleine blaasinstrumenten

Industrielaan 26 • Veenendaal • tel 0318 - 50 50 63

www.andanteorgels.nl

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatoisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

Help ons jongeren te verbinden met het Woord!

geef een gift!

Meer dan 1.800 jongeren kiezen voor Koers

vakanties van de Jeugdbond. Zij trekken er op uit naar de bestemming van hun keuze en ontmoeten daar stafleden en leeftijdsgenoten rondom een geopende Bijbel.

Naast Koers-vakanties en ons magazine 'Daniël' zetten we conferenties in om jongeren te binden aan Gods Woord en de gemeente(n). We ondersteunen ouders, leidinggevenden en ambtsdragers van plaatselijke gemeenten in hun zorg voor jongeren.

Zo mogen we jongeren samen wijzen op hun eeuwige bestemming.

Wilt u dit blijvend mogelijk maken? Geef dan een gift! Alvast bedankt namens alle jongeren

U kunt uw (extra) bijdrage overmaken via NL95 INGB 0002 3611 33 o.v.v. 'gift'.

Uw giften aan de Jeugdbond zijn aftrekbaar voor de inkomstenbelasting.

www.jbgg.nl/steun-ons

verbindt jongeren

Gereformeerde Gemeenten

BESCHERM JOODSE KINDEREN TEGEN TERREUR!

De christelijke stichting "Vrienden van het Cheider"

- Zorgt voor beveiliging van de joods-orthodoxe school "het Cheider" in Amsterdam
- Keert zich tegen antisemitisme en terreur
- Helpt joodse kinderen

Stichting
Vrienden
van het **Cheider**

Maak uw gift over op IBAN: NL22 INGB 0000 419925
of NLO8INGB065301463 t.n.v. Vrienden van het Cheider
www.cheidervrienden.nl

CURSUSGODSDIENSTONDERWIJS

Wilt u de Bijbel lezen in de grondtalen? Wilt u godsdienstleraar worden of verricht u pastoraal werk? Bent u geïnteresseerd in een theologiestudie op hbo-niveau?

Bezoek dan één van de voorlichtingsbijeenkomsten in het gebouw van Driestar educatief, Burgemeester Jamessingel 2 te Gouda.

Woensdag 7 juni a.s. om 19.30 uur: voorlichting over de cursus Bijbelse talen in Gouda.

Woensdag 14 juni a.s. om 19.00 uur: voorlichting over de hbo-opleiding (algemene variant en opleidingen tot godsdienstleraar of pastoraal werker). *Voor bevoegde docenten zijn aantrekkelijke vrijstellingen mogelijk!*

Op dinsdag 6 juni a.s. om 19.30 uur wordt in de Zuiderkerk in Rijssen voorlichting gegeven over de cursus Grieks in Rijssen.

Kijk voor meer informatie op www.cgo.nu/hbo-opleiding/Voorlichting 2017.
De CGO verzorgt ook Toerustingscursussen. Zie www.cgo.nu/Toerustingscursussen.

Van harte welkom!

Hollands grootste in
klassieke stijlmeubelen!

BÉVÉ MEUBEL

Antwerpseweg 9, Gouda
www.beve-meubel.nl

Waarom Paul Roescher?

Wij geven u twaalf redenen!

1

Hoog in kwaliteit!

Magnolia hoekkeuken Keuken compleet
inclusief apparatuur.

Kraakprijs!
2248,-

PAUL ROESCHER
KEUKEN • BAD • VLOER • HAARD

Totaal 17500 m² in Rijssen en Apeldoorn
Tel. 0548 530 350 www.paulroescher.nl

Colofon

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteurs: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J.J. Verhage

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Meditaties

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 06-57773987
E jvthul@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten

J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk
T 0180-420865, F 0180-423583
E jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum
van verschijning van De Saambinder in de
daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
vóór de week van verschijning aangele-
verd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,30 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen

(bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
T 1 905 651 2320
E amberman47@gmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berich-
ten en advertenties zonder overleg aan te
passen, in te korten of zonder opgave van
reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aans-
praakelijkheid betreffende de inhoud van
de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.

Ds. Labeë over:

Gebed voor niet toegelaten mannen

Op de rustdag -voor de dagen waarop ons curatorium bijeenkomt- wordt in onze gemeente gebeden om licht en wijsheid voor de curatoren en de uitbreiding van het aantal studenten. Als de Heere het geeft dat er toegelaten worden, wordt er voor de nieuwe student(en) gebeden. Maar nog nooit heb ik horen bidden voor degenen die niet toegelaten zijn...

Gebed

Het doet ons goed te lezen dat er in de gemeente van de vraagsteller gehoor gegeven wordt aan de oproep van ons curatorium. We hopen dat het hele jaar door hartelijk gezocht mag worden voor curatoren, rector en (vak)docenten - niet in de laatste plaats - al onze studenten. Niet alleen het gewichtige werk van *toelating*, maar ook de verantwoordelijke arbeid van *toerusting*, wacht op de zegen van Boven. Maar in het bijzonder in het openbare gebed op de dag des Heeren voordat de attestdagen gehouden worden, mag dit zeker wel wegen! Als we zien op de vele kleine(re) en grote(re) gemeenten die vacant zijn, mag er wel een eenparig gebed opgaan tot de Heere van de oogst! Passend is het om op de rustdag na deze dagen de Heere te erkennen voor wat Hij gaf. Bijzonder als er onverdiend één of meer mannen mochten worden toegelaten tot de opleiding van dienaar des Woords. Eigenlijk is het tot mijn verwondering te lezen dat er in de gemeente van de vraagsteller niet gebeden wordt voor mannen die *niet* zijn toegelaten. Want, hoewel het verschillend kan liggen in de harten van de mannen die zich hadden gemeld, het gebed is juist ook voor hen zo belangrijk.

Bitter

Mogen we ook vragen om gebed op diezelfde zondag ná de attestdagen voor de *curatoren en docenten*? Ds. G.H. Kersten schreef in 1933 dat de dag van het onderzoek een 'bittere teleurstelling' was geworden. Er was geen vrijmoedigheid om iemand aan te nemen. 'Het moge hier nog weleens worden gezegd dat toch de kerkenraden niet lichtvaardig handelen in het geven van attesten. Op de kerkenraad ligt in de eerste plaats de roeping oprecht en nauwgezet te oordelen over hen die zich tot de heilige dienst presenteren...!', schreef hij in ons weekblad. Even 'proeven' we wat het betekent voor hen die aan de andere kant van de tafel zitten en zo intens uitzien dat de Heere getuigenis geeft aan Zijn eigen werk.

Strijd

De vraagsteller schreef van nabij iets van de worsteling en strijd te hebben gehoord van een niet toegelaten familielid. Juist dan is de vraag naar gebed zo begrijpelijk en terecht. Onder hen die niet worden toegelaten zal best veel verschil zijn. Het kan zijn dat het de tijd niet was. Maar wellicht is het ook de weg niet. Misschien zijn er die zich vergissen als het gaat om de waarachtige bekering. Dat is heel erg! Of er is geen sprake van roeping maar alleen van hartelijke liefde tot Hem, Die trok uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht. Maar hoe het allemaal ligt, het is zeer aan te bevelen dat er gebed voor niet toegelaten mannen is. Onze emeritus-predikant, ds. J. Mijnders, vertelt (in: Hulp van God verkregen hebbende) over de strijd nadat hij de eerste keer niet toegelaten was: 'Dat had ik niet verwacht. Wat een slag. Ik ben naar huis gegaan en heb met mijn auto door Rotterdam gereden op plaatsen waar ik nooit eerder was geweest. Toen ik thuiskwam, deed mijn vrouw de deur open. Voordat ik iets had verteld, zei ze: "Afgewezen zeker. Ja, de Heere kan geen mensen gebruiken die al dominee zijn voor ze dominee zijn". Zij had het opgemerkt dat ik veel te hoog vloog, in plaats van met dit alles te worden als een kindeke'. De Heere sterke de niet toegelaten mannen en Hij gebruikte het om aan Hem te verbinden. En de ten hemel gevaren Koning van de Kerk, betone van onze gemeentekring af te weten.

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labeë of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.